nepriklausoma lietuva

1971 m. kovo 12 d. Nr. 1238

LE JOURNAL INDEPENDANT LITUANIEN AU CANADA • EST. 1941 • THE INDEPENDENT LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

Mr. J. Ruzienius
19235 Beaverland Ave
Detroit, Mich. 48219
USA

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

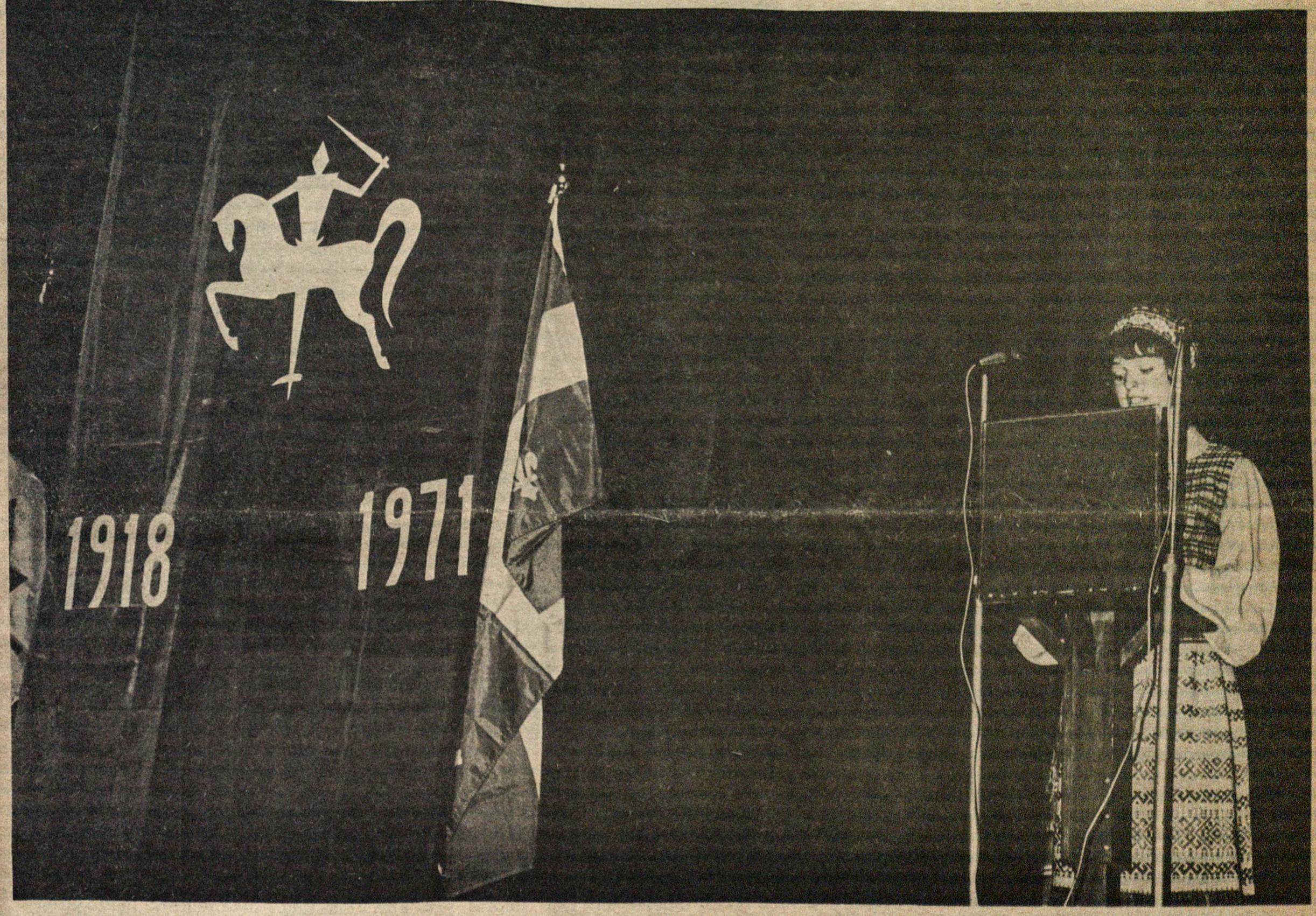

Šimtai Montrealio lietuvių vasario 16 d. susirinko Plateau salėje atšvęsti Lietuvos nepriklausomybės sukakties. Sveikinimo žodžius tarė latvių ir estų siųsti atstovai, meninę programą atliko Gintaro ansamblis. R. Kunnapuu nuotraukoje: prie pulto minėjimo pranešėja Ruta Rudinskaitė.

NAMIE IR SVETUR

Winnipego lietuvių Vasario 16 minėjime paskaitą skaitė Kanados kariuomenės majoras Vaidotas R. Paukštaitis, kuris šiuo metu dirba ryšių apmokymo štabe. 34 m. amžiaus Lietuvoje gimęs prelegentas, be abejo, priskirtinas jaunajai kartai. Čia spausdiname jo paskaitos mintis.

Prieš 53 metus vasario 16 d., susirinkusi Lietuvos Taryba paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. 22 metų laikotarpy Lietuvos valstybė, nors ir pergyvendama tarptautinius ir vidinius sunkumus, savarankiškai tvarkė savo reikalus ir išugdė stiprų tautiškumo jausmą lietuvių tautoje. Kaip 1918 m. Europos politinė raida vystėsi Lietuvos naudai, taip 1940 m. politiniai įvykiai nuskynė nepriklausomybės žiedą. Lietuva pateko rusų dominuojamoje Sovietų Sąjungoje.

Išeivijoj atsidūrę lietuviai sudaro nemažą potencialią jėgą, kuri galėtų prisidėti prie lietuvių tautos ateities sprendimo. Iki kokio taško mūsų įtaka reikšis ir kaip ilgai ji išsilaikys, dalinai priklausys nuo mūsų sugebėjimo tęsti vieningą kultūrinę veiklą išeivijoj.

Pagrindinė problema, su kuria tenka susidurti, yra lietuvybės išlaikymas jaunesnėse kartose. Tėvų idealų perdavimas vaikams yra bendra vakarų pasaulio problema. Tarp lietuvių išeivių ta problema yra dar kritiškesnė.

Ateivių individualinės laisvės siekimas buvo paskendęs valstybinės laisvės siekimo ideologijoj. Šiaurinėje Amerikoj, gal dėl ilgesnės demokratinės tradicijos ir mažesnės išorės grėsmės valstybei, individo laisvės ideologija užėmė pirmaujančią vietą.

Šitas šiaurinės Amerikos visuomeniškai ideologinis procesas tiesiogiai įtakoja ir Kanados lietuvių jaunimą. Šitame procese žmogus santykiauja su savo aplinka. Jis natūraliai bando įtaigoti aplinkos kūrimą, bet tuo pačiu aplinka jį spaudžia prie jos prisitaikyti. Iš šitos įtampos vystosi kultūrinio gyvenimo bruožai, moralės principai ir individualios vertybės.

(keliama į 2 psl.)

NAMIE IR SVETUR

(atkelta iš 1 psl.)

Mūsų senimas, subrendęs nepriklausomoje Lietuvoje, pripratęs daugiau prie šeimyninės negu platesnės aplinkumos įtakos, užaugintas pernelyg uždaruose socialiniuose rėmuose, atvykęs į čia, atsidūrė šito proceso pakrašty.

Be to, jaunas žmogus paprastai yra idealistiškesnis, o senas — konservatyvesnis. Tai žmogiška realybė. Bloga yra tada, kai nėra dedama pastangų vienas kito suprasti ir tos realybės priimti. Kompromisas kai kam atrodo nusivertinimu. Mano nuomone, tai vienas iš svarbiausių kultūrinio išsilaikymo principų.

Kad tarp senesniųjų ir jaunesniųjų išaugo izoliuojančios sienos — daugumai aišku. Kad be efektyvios komunikacijos tarp senimo ir jaunimo negalima išlaikyti nors ir lėkščiausio intereso Lietuvai, taip pat aišku. Kad be dabartinės jaunosios kartos bet koks Lietuvos laisvės atstatymo darbas prapuls ateinančių 20 metų laikotarpy — yra gyvenimiška realybė. O kaip greit 20 metų praėjo nuo pirmųjų pokarinių ateivių atvykimo į Kanadą...

Kita mūsų problema, tai dar ir dabar pasireiškiantis politinis susiskaldymas išeivijoj. Kad mes esam individai ir skiriamės politiniais, religiniais ir kitais požiūriais, juk yra normalu. Užsimojimas visus užmauti ant vieno kurpalio būtų totalizmo ypatybė. Man atrodo, kad daugelis be reikalo save uždaro siauros pasaulėžiūros rėmuose ir reiškia neapykantą tiems, kurie yra kitaip įsitikinę. Tokiai mažai saujelei, kaip Kanados lietuviams, netolerancija būtų mirtina prabanga. Peršasi išvada, kad išeivijoj mūsų senų partijų santaika tėra vienintelė logiška išeitis.

Viena iš mūsų jaunimą erzinančių ydų, yra veidmainiškumas principų taikyme. Mes turim tendenciją sau vienus, o kitiems kitus principus piršti. Pavyzdžiui, trokšdami savo tautai laisvės, mes ignoruojam kitų tautybių panašius troškimus. Kai mums tinka, mes gimimo vietą laikom tautybės nustatymo būdu, bet ir iš užsienyje gimusių lietuvių tikimės lietuvių tautai visiškos ištikimybės. Vienu momentu kalbam apie žmogaus laisvės pirmumą, o apsisukę taikom totalinius pančius tiems, kurių veiksmai mums nepatinka.

Ar kalbėdami apie Lietuvos išlaisvinimą, visuomet turim omeny, kam to siekiam — išeivijoje ar dabartinėje Lietuvoje gyvenantiems? Ar nebūtų ironiška, jei tie, kurie projektuoja laisvosios Lietuvos charakterį, neturėtų jokio noro savo patogių lizdų šiaurinėje Amerikoj palikti? Jeigu pripažįstam, kad laisvės siekiam dabar Lietuvoj gyvenantiems lietuviams, kaip galime atsiriboti nuo kultūrinio kontakto su jais?

Kartais girdisi pasisakymai, kurie sudaro įspūdį, kad mes, išeivijoj gyvenantieji, turim dvigubas teises. Kaip Kanados piliečiai turim pilnas teises Kanados valstybiniame gyvenime. O kaip emigrantai neva galim atsipalaiduoti Kanados piliečio įsipareigojimų, nes turim didesnę misiją, susijusią su Lietuva. Šitokia laikysena yra morališkai ir teisiškai nepateisinama.

Kaip Kanados piliečiai ir ateiviai iš Lietuvos, ypatingai domimės Lietuva. Mūsų moralinė uždaotis yra šitą klausimą nagrinėti ir Kanados valdžios sluoksniuose, ir kitais legaliais būdais jį iškelti. Norėdami susilaukti simpatijų Lietuvai kanadiečių tarpe, turime savo poziciją pristatyti morališkai teisingai. Kad prieiti prie įtakingos visuomenės, kurią mes galėtume paveikt, mums reikia būti pilnai įsijungusiems į Kanados gyvenimą. Nemanau, kad tas kenktų mūsų tautinių vertybių išlaikymui, nes tie kurie yra vikriausi Kanados gyvenime, efektyviausiai pasireiškia ir lietuvių visuomenės veikloj.

Mūsų jaunimas dar nepraradęs lietuvybės jausmo. Tiesa, jis nesižavi jausminiais nacionalistiniais pamokslais, bei kai jis susiduria su žmoniškumo pažeidimu, kaip kad buvo Simo Kudirkos atveju, jis sukrunta ir kartais daugiau nuveikia, negu kai kurie mūsų šulai ar kai kurios organizacijos.

Mūsų veikla turėtų aprėpti visus skirtingumus — politinius, religinius ar profesinius. Mūsų bendruomenėje turi būti galimybės išreikšti savo lietuviškumą, vykdyti kultūrinę veiklą ir perduoti jaunesnėms kartoms mūsų kultūrinį palikimą. Tai turėtų būti atvira, Kanados tautybių

Tai buvo ne tik Kanados, bet ir pasaulinė staigmena, kai ministras pirmininkas P. E. Trudeau praeitą savaitę vedė 22 m. amžiaus Margaret Sinclair is Vancouverio. Mūsų nuotraukoje: jaunavedžiai slidinėja Whistler kalne, Britų Kolumbijoje.

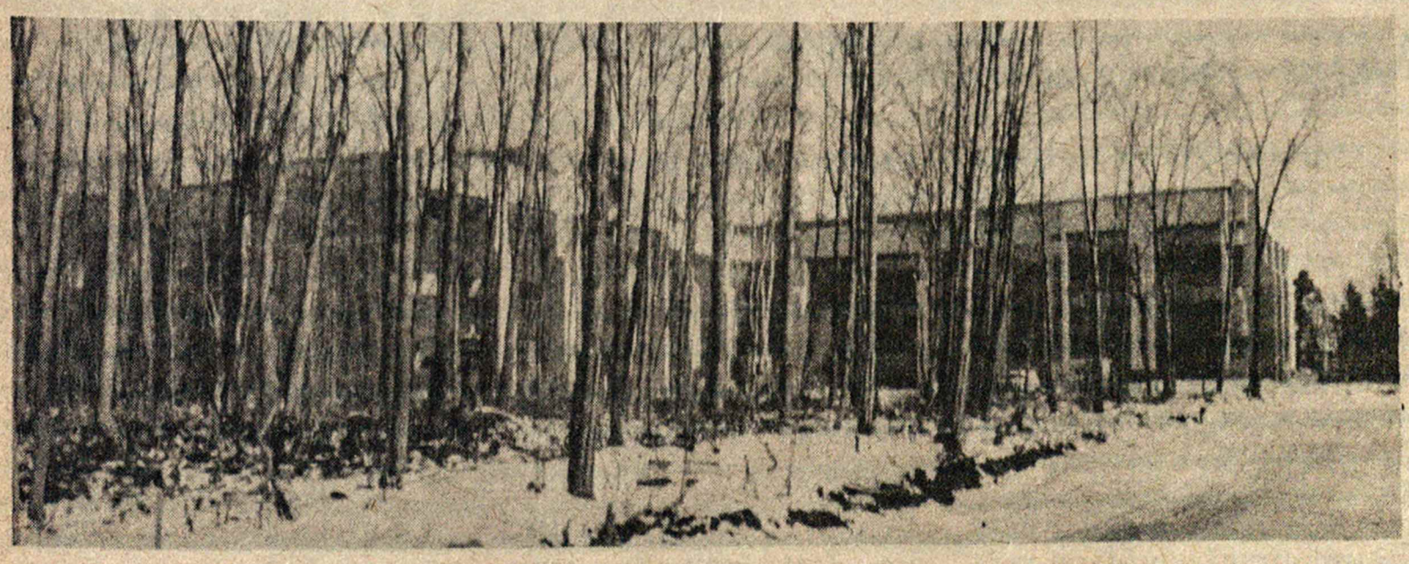

Mokslinio tyrimo komleksas Sainte-Foy, Kvebeko mieste, jau pradėjo veikti. Mokslinis centras kainuos apie 70 milijonų dol., o 1980 m., kai bus galutinai užbaigtas, jis aprėps tris milijonus kvadratinių pėdų.

PANORAMA

TAS PRAKEIKTAS NUOLANKUMAS

Pasiskaitykime mūsų spaudos aprašymus apie paskutiniąsias demonstracijas šio kontinento didmiesčiuose. Beveik visi laikraščiai su žymiu pasididžiavimu paliečia tų visų įvykių nepaprastą tvarkingumą, drausmingumą. Cituojami net budinčių tvarkos dabotojų pasisakymai, kad, štai, lietuviams demonstruojant, jiems nėra kas veikti. Švaru, tvarkinga ir tylu, na, ir be galo...

---

mozaikos rėmuose išvystyta ir tobulėjanti bendruomenė. Ji turi sudaryti atvirą forumą, kur Lietuvos ir lietuvių klausimai galėtų būti demokratiškai aptariami. Jos demokratiniai išrinkta vadovybė turi nustatyti realių ir reikalingų veiksmų eigą, kuri būtų vykdoma per subordinuotus organus. Šitokiu būdu ta bendruomenė atitiks šio krašto demokratiniams principams, su kuriais jaunimas susigyvena mokyklose ir kasdieniniame gyvenime.

Viena iš svarbiausių priemonių bendrą veiklą išlaikyti yra lietuviška spauda. Šiandien tai vienintelis komunikacijos būdas, apimąs plačiai išsisklaidžiusius lietuvius, kur galima pasidalinti nuomonėmis ir apjungti visų įsitikinimų lietuvius.

Spauda yra silpna be bendradarbių, beprasmiška be skaitytojų. Jau seniai laikas sudominti jaunimą. Džiugu, kad jau yra lietuviškų laikraščių, kurie eina link demokratiškesnės, bepartinės linijos. Yra galimybė, kad mūsų inteligentiška jaunuomenė tokia spauda dar susidomės. Mums svarbu argumentus sekt, kad galėtume prieiti prie išvadų, kurios yra pagrįstos visapusiškais faktais ir įvairiomis nuomonėmis. Apsiribojimas tokia spauda, kuri stiprina siaurus įsitikinimus, veda prie mūsų fragmentacijos. Visiškas sužlugimas spaudos reikštų tautinės liepsnos greitą užgesimą.

nuolanku.

Tuo tarpu, tuoj pat piktinamasi, kada vietos spauda, radijas ir tv nepakankamai plačiai aprašė, neužtenkamai dėmesio skyrė, mūsų nuomone, tokiam svarbiam įvykiui, kaip lietuviškoji protesto demonstracija.

Priekaištaujama, kad, štai, ukrainiečių tik saujelė demonstravo, vaikščiojo su savo piketais, o jie buvo plačiau paminėti ir nuotraukomis pavaizduoti. Pasirodo, jų mitingas buvo netoks jau ramus ir tvarkingas, kaip mūsiškių. Ten staiga, "netyčia" buvo iškultas vienas kitas langas, improvizuota vienos kitos muštynės, žodžiu, policininkai jau tikrai turėjo darbo.

Nereikia ir aiškinti, kad be darbo neliko nė spaudos reporteriai, jų foto objektyvai. Mūsų buvo keli šimtai, ukrainiečių — kelios dešimtys. Rezultatai — na, spręskite patys.

O kai mūsiškių būrelis aną kartą demonstravo prie "New York Times" būstinės, irgi tvarkingai, ramiai ir gražiai, mažai kas tam dėmesio skyrė, bei kai pasigirdo dūžtančio stiklo garsai, subėgo ir praeiviai, atsirado ir ir atsakingi to dienraščio pareigūnai pasikalbėti su triukšmaujančiaisiais.

Arba: pabandyk, žmogus, pakritikuoti prez. Niksono užsienio (na, ir vidaus, kartais) reikalų politiką, pabandyk skeptiškai atsiliepti apie akciją Vietname, arba, neduok Dieve, pasigardžiuok Niksono su bombomis rankose Vietname karikatūra.

Tuoj pat būsi apšauktas bendrųjų reikalų išdaviku, lyg JAV ir lietuviškieji interesai visada eitų ranka rankon ar būtų panašūs...

Priešingai, kai kurių mūsų stebėtojų nuomone, kuo amerikiečiai bus ilgiau ir giliau įklimpę Indokinijos džiunglėse, tuo mažiau jie galės skirti dėmesio Europos reikalams. Atseit, eventualiai mums kurkas būtų geriau, jei JAV nebūtų pririšta Azijoje ir daugiau pradėtų domėtis kontinentu, kuriame yra Lietuva ir kitos Pabaltijo valstybės.

Iš to sektų, kad vargu ar reikalingos mūsų telegramos Vašingtonui, nuolankiai deklaruojant mūsų visišką pritarimą prez. Niksono administracijos politikai Vietname. O gal pradėsime siųsti telegramas, prašydami JAV intervencijos Vid. Rytuose, tikėdami, kad kova prieš sovietų ginklais aprūpintus arabų kraštus kartu yra kova ir už Lietuvos išlaisvinimą?

Čia ne juokų skirsnelis, bet, tikėsite ar ne, mūsų tarpe yra panašiai

(keliama į 15 psl.)

Lietuvių patriotų veiksmai, kurių kulminacija buvo 1918 m. Vasario 16 aktas, yra garbingai įrašyti mūsų istorijos puslapiuose. Bet mums svarbiausia istorijos dalis yra ta, kurią mes patys kuriam ir kursim.

Ar istorijos puslapiuose mūsų veiksmai bus pateisinti? Nebus, jeigu mes paskęsim praeities sentimentuose, užmerksim akis dabarties realybei ir prarasim savo jaunimą.

Ateities aplinkybės, tur būt, nebus panašios į tas, kurios buvo 1918 m. Lietuvių tautos išlaikymas ir laisvės atsiekimas gal turės kitą formą ir reikšmę. Juk šiandieną Europoje net ir tarp buvusių mirtinų priešų valstybinės sienos nyksta. Bet tai vyksta laisvu pasirinkimu. Laisvo pasirinkimo Lietuva neturėjo ir nemanau, kad šitas faktas gali būti visiškai užgožtas sovietų propagandos. Jaučiu, kad už šito principo pažeidimą Sovietų Sąjunga prieš pasaulį dar turės atsakyti. Taip pat tikiu, kad ir mūsų jaunuomenėj augantis susirūpinimas tiesos ir žmogaus teisių gynimu išlaikys Lietuvos atminimą gyvą ir, sekdamas Vasario 16 pavyzdžiu, išnaudos visas ateities galimybes, kad būtų atstatytos lietuvių tautos teisės. V. R. Paukštaitis

Vasario 16 proga Detroito lietuviai studentai universitet pastatė juodą karstą su įrašu: "USSR is the Graveyard of Nations". Roberto Selenio nuotraukoje prie karsto Diana Sirutytė ir Edv. Sventickas dalina lapelius.

JUOZAS GRAŽYS
KAILIŲ SIUVĖJAS
- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
239 FOURTH AVENUE (at Wellington St.)
Tel. 769-2941
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

W. Lapenat
GENERAL CONSTRUCTION REG'D.
89 Orchard Street, La Salle, P.Q. Tel. 366-6237
Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

Windsor DRY CLEANER & DYERS CO. LTD.
1205 Church Ave. Verdun, P.Q. Tel. 768-6679.
Valome visokius drabužius, langų užuolaidas, lovų užtiesalus, anklodes, karpetus, sopkas ir visa kita namų apyvoką. Vindsor yra moderni valykla, turinti 25 metų patirtį šiame darbe. Turinti įrengtą moderniškiausią drabužių apsaugą (storage) ir greitą aptarnavimą.
Savininkai: A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

LASALLE AUTOMOBILE INC.
BRONX PARK GARAGE
7635, boul. LASALLE
366-7818
* * *
Tel. 365-3364
- DEMON
- DART
- CORONET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION DODGE

- išorės taisymas
- dažymas
- ratų derinimas
- kiti remontai

De La Verendrye Blvd. LASALLE, QUÉBEC
LAURENT DAIGNEAULT
Président

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiškai, atgarsiai

LYGA IR APDRAUDOS

Praeitame NL numeryje "Lito reikalais" straipsnelyje narys No. 317 iškelia keletą klausimų, dėl kurių pravartu plačiau pasisakyti.

Priklausymas Lygai Litui esąs nuostolingas ir nebūtinas.

Ką gi iš tikrųjų Litas gauna iš Lygos? Pirmiausia Litas iš Lygos gauna nemokamą revizavimą, kuris yra privalomas ir už kurį "chartered accountants" firmoms tektų sumokėti apie 1500 dol. per metus. Be to, Litas perka iš Lygos atskaitomybės knygas, kvitus, narių knygeles ir kitas formas, kurias reikėtų patiems spausdintis mažais skaičiais žymiai brangesne kaina. Lyga leidžia informacinį biuletenį apie kredito unijų reikalus, valdžios potvarkius ir įstatymus, atstovauja kredito unijas valdžios įstaigose ir kredito unijų centrinėse organizacijose, turi advokatus teisiniams patarimams teikti, rengia kredito unijų valdomųjų organų nariams ir tarnautojams kursus, seminarus, paskaitas ir t.t. Nejaugi mes, lietuviai, norime apsiriboti tik savo siaurame rate ir tenkintis iš Lietuvos prieš 30 m. atsivežta patirtimi?

Netikslus tvirtinimas, kad Litas neįvykdė narių susirinkimo nutarimo išstoti iš Lygos ir pereiti į Cendel Federation. Narių susirinkimo nutarimas išstoti iš Lygos ir įstoti į Cendel buvo įvykdytas ir visi reikalingi dokumentai tuo reikalu buvo tuojau pat po susirinkimo išsiųsti. Tačiau Lito perėjimas abiejų tų centrų buvo suspenduotas, kadangi tuo pat laiku prasidėjo derybos dėl Cendel *ir Lygos susijungimo*, kuris tų metų gale ir buvo įvykdytas.

Dabartinė Lyga yra visai nauja organizacija su savo skirtingu statutu ir nauja vadovybe, kurios branduolį sudaro Cendel pareigūnai. Visa tik bėda, kad ji prisiėmė gražiai skambantį senosios Lygos — Quebec Credit Union League — vardą. Tatai labai painioja daugelį mūsų narių, įskaitant ir NL straipsnelio autorių.

Senoji mūsų Lyga buvo patekusi į finansinius sunkumus ir 1969 metais toms skoloms išlyginti gręsė labai padidinti mokesčiai, gal net iki 10 tūkst. dol. Litui. Tatai ir buvo pagrindinė priežastis išstoti iš senosios Lygos. Naujoji Lyga, perėmusi Cendel Federaciją ir senąją Lygą, padidėjo daugiau kaip du kartu. Senosios Lygos finansiniams įsipareigojimams likviduoti į talką atėjo provincinė valdžia, to susijungimo iniciatorė. Kredito unijų mokesčiai Lygai ne tik nepadidėjo, bet sumažėjo. Už paskutinius senosios Lygos metus buvo sumokėta 1.849,75 dol. mokesčių, o naujajai Lygai 1970 m. buvo sumokėta 1.666,50 dol. ir 1971 m. 1.720,50 dol. mokesčių. Iš kur straipsnelio autorius paėmė 30.000 dol. sumą, neaišku. Ir per visus 16 metų nesusidarytų nė 15.000 dol.

Finansinių institucijų ministerijos Kvebeke atstovai nekartą yra pareiškę, kad ryšium su provincinės valdžios įvestu santaupų draudimu iki 20.000 dol. kiekvienam taupytojui, savarankiškų kredito unijų dienos pasibaigė ir visos kredito unijos turės įsijungti į lygas. Lygos įpareigotos ne tik revizuoti, bet ir kontroliuoti unijų operacijas. Pati ministerija *neturi savo inspektorių ir* visą revizavimą yra patikėjusi lygoms. Net "chartered accountants" firmoms nepasisekė ministeriją įtikinti, kad jų revizija galėtų atstoti lygų revizijas. Praktiškai lygoms priklausymo klausimas yra net nebesvarstytinas, o kas tuo netiki, tas gali pasitikrinti aukščiau paminėtoje ministerijoje.

Už tą indelį Lygoje Litas gauna 6 nuoš. Bankai dabar už tokius vienų metų terminuotus indėlius temoka tik 5,25 nuoš. Tie 75.000 dol. įeina į Litui privalomą turėti apyvartos kapitalą, kuris Litui yra apie 20 nuoš. narių santaupų, taigi apie 500.000 dol. Kol kas Litas tokio didelio apyvartos kapitalo nelaiko, o turi užsitikrinęs nemažą atvirą kreditą Provinciniame banke. Buvo laikas, kada 6 nuoš. palūkanos buvo per mažos, bet šiuo metu tatai anaiptol

Ekskursijos į Lietuvą

AMERICAN TRAVEL SERVICE, vadovaujamas **Walter Rask - Rasčiausko,** organizuoja 1971 metų vasarą net 6 turistines grupes. Walter Rask jau 10 metų sėkmingai veža lietuvių grupes be jokių nesklandumų.
Atlanto pakraštyje, New Yorke, Bostone ir Philadelphijoj gyvenantieji lietuviai turi pasirinkimą net 4 grupių, prie kurių jie gali prisijungti New Yorke arba Montrealyje. Visos ekskursijos sustoja poilsio Romoje ir apžiūri gražųjį miestą keletą dienų..

TRIJŲ SAVAIČIŲ EKSKURSIJOS

Gegužės 27 d. iš New Yorko $780.00 asm. (2 kambaryje)
Liepos 19 d. iš New Yorko $861.00 asm. " "
Liepos 26 d. iš Montrealio $897.00 asm. " "
Gugpiūčio 9 d. iš Montrealio $856.00 asm. " "

Norintieji užsisakyti atskirą kambarį moka $75 daugiau. Liepos 26 dienos ekskursija sustoja ne tik Romoje, bet ir Leningrade apžiūrėti šio seno ir garsaus miesto.
Kainos įskaito: kelionę, pilną maistą, viešbučius, ekskursijas miestų apžiūrėjimui, transportaciją iš aerodromo į viešbučius ir atgal. Visos grupės turės patyrusius vadovus, kurie rūpinsis visais reikalais kelionėje.

LIETUVOJE viešės net 11 dienų

(Vilniuje, Druskininkuose, Kaune ir Trakuose)

Norintieji prisijungti prašomi registruotis, nes dalyvių skaičius ribotas.
Mes sutvarkysime visus kelionei reikalingus dokumentus ir parūpinsime vizas.

Informacijų kelionės reikalais kreipkitės:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Telefonas: (312) 238-9787

Montrealio lietuvių kredito unijos Lito 1970 m. vadovybė. Sėdi iš kairės: sąsk. vedėjas D. Jurkus, vicepirm. P. Petronis, pirm. J. Bernotas, vedėjas P. Rudinskas, sekr. A. Kličius, rev. kom. pirm. J. Maskoliūnas. Stovi: kred. kom. narys V. Piečaitis, rev. kom. narys B. Niedvaras, kredito kom. pirm. S. Kęsgaila, kred. kom. narys I. Petrauskas, rev. kom. narys J. Adomaitis ir II vicepirmininkas P. Styra.
Savo kadenciją šįmet baigia J. Bernotas, P. Petronis, S. Kęsgaila ir J. Adomaitis. Perrinkimui kandidatuoja tik J. Bernotas.

Jetté & Frère Ltée
Plumbing & Heating kontraktorius
366-0330
140 - 2e AVENUE LASALLE

- Šildymo ir vandentiekio taisymas ir nauji įrengimai.
- Vandens šildymui tankų pardavimas ir įrengimas.
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas.
- Visi įkainavimai neapmokami.

nebėra nuostolinga. Lito pirmininko išrinkimas į Lygos revizijos komisiją tikrai neturi nieko bendro su 75.000 dol. įnašu. Tatai paties pirm. Bernoto asmeniškų ir profesinių ryšių pasėka.

Lito priklausymas Lygai nėra nei nuostolingas, nei nenaudingas.

Straipsnelyje sakoma, kad trijų mirusių Lito narių įpėdiniai negavo gyvybės apdraudos, kadangi bendrovė surado įrodymų, jog įdedant pinigus tie nariai jau buvo ligoniai. Tas tiesa. Apdraudos bendrovė kiekvienu mirties atveju reikalauja pažymėjimų iš gydytojo ir iš paskutinės mirusiojo darbovietės.

Lito atveju, vienam iš tų mirusiųjų darbovietė atsiuntė pažymėjimą, kad jis, prieš įdedant į Litą pinigus, buvo paleistas į pensiją dėl širdies ligos. Kitais dviem atvejais iš gydytojų pažymėjimą paaiškėjo, kad tie asmenys, prieš įstodami į Litą, jau sirgo nepagydomomis ligomis, ir apie tai jie žinojo. Nėra bendrovės pasaulyje, kuri draustų žmones, jau sergančius nepagydomomis ligomis. Tatai nereiktų niekam nė aiškinti. Tačiau visose Lito metinėse apyskaitose, daugelyje biuletenių ir spaudoje buvo rašoma, kad, norint turėti Lito draudimą, reikia, kad narys pinigų įdėjimo ar paskolos paėmimo metu būtų normaliame sveikatos stovyje.

Straipsnelyje sakoma, kad už santaupų ir paskolų apdraudą 1966-69 m. buvo sumokėta 60.000 dol., o gauta mirusiųjų įpėdiniams tik 22.000 dol. Taigi bendrovei liko 38.000 dol. Iš tikrųjų per tą laiką buvo sumokėta premijomis 57.000 dol., gauta iš bendrovės mirusiųjų įpėdiniams 22.000 dol. ir gauta premijų grąžinimų (risturnu) 17.000 dol., taigi skirtumas bendrovės naudai už tuos keturius metus sumažėjo iki 18.000 dol. arba 4.500 dol. per metus. Kadangi draudžiamos paskolos sudaro apie 1,5 milijono dolerių ir santaupos 900.000 dol., tai ta bendrovei liekanti 4.500 dol. suma pasidaro nebetokia jau baisi. O kas būtų buvę, jei per tą laiką būtų mirę 3 ar 4 nariai, turintieji po 10.000 dol. skolos? Tokia galimybė prie senyvo mūsų narių amžiaus yra labai reali ir yra kredito unijų, kuriose vienų metų laike mirusiųjų narių skoloms apmokėti reikėjo gauti po 30.000 dolerių.

Ar galimas nuosavas "Lito" apdraudos fondas? Aišku, kad galimas, jeigu tik nariai patys tuo fondu patikėtų. Visa bėda, kad gyvybės apdraudos srityje rizikai išbalansuoti reikia ne tūkstančio, bet šimtų tūkstančių ar milijonų draudžiamųjų. Draudimo fondas, paremtas 1400 Lito narių, turėtų draudžiamas sumas sumažinti iki keliasdešimt ar kelių šimtų dolerių kiekvienam. Apdrauda santaupoms iki 2.000 dol. ir paskoloms iki 10.000 dol., kokia yra dabar, būtų tikras kelias į didelius finansinius sunkumus, o blogesniu atveju ir į Lito bankrotą. Geriau jau laikytis visų kredito unijų praktikos ir draustis Cuna bendrovėje, kurioje dabar draudžiasi 27 milijonai kredito unijų narių.

Neseniai statutui peržiūrėti komisija turėjo savo posėdį ir nutarė Lito statuto peržiūrėjimą atidėti ne "neribotam laikui", bet tik iki galo šio mėnesio, kai bus priimtas pataisytas Lygos statutas. Mat, Kvebeko kredito unijų įstatymo (Chapter 293) pakeitimai buvo priimti tik praeitą vasarą ir atspausdinti praeitą rudenį. Kol prie jų neprisitaikė Lyga, tol nėra kaip prie jų prisitaikyti Litui.

Pagaliau argi dabartiniame Lito statute yra jau tokių rėkiančių dalykų, kurie verstų jį keisti paskubomis? Straipsnelyje minimi piniginiai įsipareigojimai. Būtų tikrai malonu, jeigu statuto komisija ta prasme ką nors naujo išrastų. Tačiau tatai nebus lengva padaryti, kadangi jie sprendžiami daugumoje ne Lito narių susirinkimo, o Lygos suvažiavimo arba net yra nustatyti pačiu kredito unijų įstatymu.

Dar norėtųsi pridėti, kad dabartinė Kvebeko valdžia yra labai palanki Caisse Populaire, o tuo pačiu ir kredito unijų judėjimui. Daromos pastangos sujungti mažas lygas ir mažas kredito unijas į pajėgesnius vienetus. Naujieji kredito unijų įstatymo pakeitimai yra kaip tik kredito unijų naudai. Dėl viso to tenka tik džiaugtis, o ne nuogąstauti ir stengtis nuo to bendro judėjimo atsiriboti. Pr. Rudinskas

"EPOCHINIS" LŪŽIS?

Gaunu NL ir džiaugiuosi formatu. Įvykdėte epochinį lūžį, žymiai pagerinote laikraštį. Jaučiasi, kad stinga lanksčių literatūrinių bendradarbių. Pr. V.

PAGAL KRYLOVĄ

A. Giedraičio "Populiariąją spaudą" perskaičius, prisiminė Krylovo pasakėčia apie zoologijos sodo lankytoją. Krykštavo: kokių vabzdžių, vabalėlių ir žiogelių mačiau. Buvo paklaustas: "O dramblių ar pastebėjai?" Prisipažino, kad dramblio tai nematė.

Panašiai ir mielasis Giedraitis pastebi visus "populiarius" mažumiečius, bet nepastebėjo stambiausio ir seniausio pasaulyje lietuviško laikraščio — "Vienybės".

Bet pastebi visuomenė: veiksnių konferencijos rezoliucijas apie santykiavimą su Lietuvos lietuviais pamiršusi, žygiuoja Vienybės siūlomais keliais. O paskutinis "Aidų" žurnalo nr. drąsiai skelbia Juozo Kojelio siūlymą "sulydinti" Altą su Bendruomenės taryba — idėją, kurią "nepopuliari" "Vienybė" pasiūlė prieš dešimtį metų.

Populiarumas, matyti, panašus liaudies patarlės didumui: jei nuo didumo priklausytų, karvė zuikį pagautų. Tai įrodė ir ginčai dėl E. Šulaičio ("vienybininko"?) minčių.

Vytautas Širvydas

Grupinės kelionės į Lietuva 14 dienų -

per AEROFLOT.

IŠ MONTREALIO IŠSKRENDAME:

GEGUŽĖS 25, LIEPOS 13, RUGPIŪČIO 10 IR RUGSĖJO 7 D.

KAINA NUO **530** USA DOLERIU.

MES SUTVARKOME VISUS DOKUMENTUS.

NEDELSDAMI REGISTRUOKITĖS PAS

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL 131, QUE. - CANADA
TEL.: 844-5292 844-5662

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

ATLIEKAMI ĮVAIRŪS MŪRINIMO DARBAI IR VIŠOKERIOPI REMONTAI. CEMENTO, MEDŽIO DARBAI, GELEŽIES SUVIRINIMAS (WELDING). VYKSTU IR Į PROVINCIJĄ ONTARIO IR QUEBEKO.

M. Krauza

10167 48th Avenue, Montreal 477
Tel. 665-2278

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. Tel.: 366-0500 366-4203

- *TAISOME IR DAŽOME AUTO-MAŠINAS.*
- *ESAME SPECIALISTAI MOTORINIU ROGIŲ*

SAV. G. DESROCHERS

TEXACO

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q. — 601 St. Jean Road. Tel. 695-3883
ILLE BIZARD, P.Q. — 459 Cheerier Street. Tel. 626-5175

- Parduodami "SCORPION" firmos motorinės rogės.
- Atsitiktiniai ir kapitaliniai auto-mašinų remontai.
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Lengvai pasiekiama greitkeliu Nr. 40.

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.
Masonite, statybinis popieris, cementas,
B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

TAUTA

TIKROVĖS IR MITO ŽAISME

Prie Felikso Jucevičiaus veikalo "Tauta tikrovės ir mito žaisme" skaitytojas neprieis abejingai. Ją sudaro perredaguoti straipsniai, pasirodę prieš kurį laiką lietuviškoje spaudoje ir sukėlę mūsų visuomenėje nemažą atgarsį. Šiais mūsų egzilės laikais, kai pasidarėme nenormaliai jautrūs nuomonių skirtumams ir bandome su dideliu įkarščiu polarizuoti viską. į aiškią "taip ar ne" — "už ar prieš" formulę, Felikso Jucevičiaus straipsniai atkreipė dėmesį į egzistuojantį dualizmą, kuris dažnai indentifikuojamas su pavojumi.

Kadangi yra daug lengviau ir maloniau ginti užimtą poziciją, o ne svarstyti keletą galimybių, autoriaus pasisakymai nesusilaukė bendro visuomenės palaiminimo, bet greičiau iššaukė smalsumą ir įvairias reakcijas — nuo pritarimo iki nervingos baimės ir kartais tikro pasipiktinimo. Trumpai tariant, privertė skaitytoją galvoti.

"Tauta tikrovės ir mito žaisme", struktūriškai išbaigtas veikalas, leidžia skaitytojui sekti autoriaus minčių vystimąsį jo istorinėje, kultūrinėje ir tautinėje vizijoje.

Prieš sustojant prie pagrindinių šio veikalo minčių, vertėtų pirmiausiai sustoti prie žodžių "tikrovė" ir "mitas" prasmės, nes dėl jų daugiausiai ir kyla nesusipratimų. Tikrovė yra suprantama kaip tiesa — tiesa to, kas "yra" nuolat besikeičiančių socialinių formų, istorinių situacijų, politinių galimybių kaitoje ir evoliucijoje. Keičiantis tikrovės tiesai, keičiasi ir žmonių reagavimas į jiems duotus uždavinius ir problemas. Tikrovė yra matyti realias problemas, o "realus" autoriaus įsitikinimu yra tas pats, kaip racionalus, kritiškas, reliatyvus.

Nenorint matyti realių problemų, žmonėms visados yra pagunda nuo jų nusigręžti. Čia iškyla ir mito ieškojimas. Tačiau yra svarbu neiškreipti mito sąvokos, sumaišant ją su melo sąvoka. Melas yra sąmoningas tikrovės paneigimas, jos falsifikavimas. Mitas yra tikrovės ignoravimas, apakimas nemaloniems faktams, bandant juos interpretuoti ne objektyvioj, bet subjektyvioj emocinėj šviesoj.

Melas implikuoja moralinį žemumą, sau naudos ieškojimą, daugiau ar mažiau piktą valią. Mitas implikuoja dvasinį silpnumą, iliuzijas apie save ir norą matyti tikrovę ne tokią, kokia ji yra, bet kokia, mūsų nuomone, ji turėtų būti.

Mitas yra dažniau kuriamas su geriausiom intencijom. Didžioji dalis mūsų tautos mitų, apie kuriuos kalba autorius, buvo sukurti ir yra išlaikomi labai geriems tikslams: tautos palikimo didesniam įvertinimui, entuziasmo pakėlimui, grupės vieningumo stiprinimui ir t.t. Tai tautos gyvenimo ornamentacija. Jei melas žemina žmogų, tai mitas jį klaidina ir užmigdo atėjus sprendimo momentui. Iliuzijos,

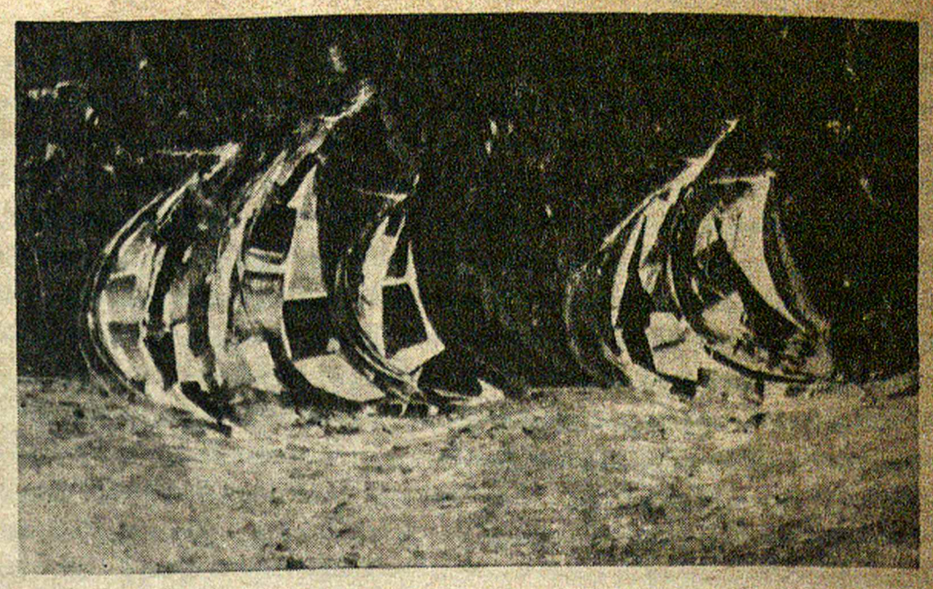

Dail. Vytas Remeika: "Regata" (aliejus)

jei jos uždengia tikrovės veidą, išeikvoja energiją, skirtą nuolatiniam ir būtinam žmogaus ir tautos atsinaujinimui laiko tekėjime.

Šį konfliktą tarp mito ir tikrovės autorius pristato, nagrinėdamas mūsų požiūrį į savo kultūrą ir jos kriterijus, mūsų politinius sprendimus tautos katastrofos momente ir dabartiniuose mūsų santykiuose su pavergtu kraštu.

Nežiūrint to, kad labai dažnai kartojame, jog reikia mokytis iš istorijos, mūsų tarpe analitinė istorija niekad nėra susilaukusi tinkamo dėmesio. Kai esam, autoriaus žodžiais, lyrikai ir svajotojai, o ne faktiški ir šalti analitikai, mūsų palinkimas į romantinę istoriją yra kartu padaręs mus istorijos garbintojais.

Visos tautos turi ir idealizuoja savo romantinę istoriją, ypač jos legendarinį periodą. Visos tautos neatsilaiko prieš norą matyti save ypatingomis, dvasiniai daugiau už kitus turtingomis, dažnai net su ypatinga paskirtimi pasaulyje. Ši romantinė istorija, paveldėta iš 19-to šimtmečio romantizmo, yra emociškai būtina kiekvienai tautai, taigi ir mums.

Pavojus atsiranda tada, kai ji virsta tautine dogma ir užkerta kelią tyri-

al. gimanto skiltis

MANO, TAVO, MŪSŲ VAIKAS

Jei pasitaiko tų nelemtų skyrybų jaunesniųjų tarpe, gal dar ir gali suprasti: jauni, pasikarščiavo, paskubėjo, susituokė, pagyvenę pamatė, kad bendras gyvenimas neįmanomas. Bet, kai išgirsti apie skyrybas šeimų, kurios drauge išgyveno po dvidešimtį ir daugiau metų, stebiesi ir tiek. Be abejo, bus priežasčių, viešumai nežinomų, bet, galimas dalykas, kad bus atvejų, kada aplamai buvo pasiskubinta su galutinu sprendimu.

Mūsų tarpe blogą tai, kad turimas šeimynines problemas, nesklandumus kaip ir nėra kur ir su kuo išgvildenti, profesinės pagelbos ieškoti. Lietuvių tarpe beveik šaipomasi iš čia įprastų gausių vedybų patarėjų. Tos įstaigos nevienam labai juokingai ir nepatikimai atrodo. Tuo tarpu vietinės aplinkos gyvenime neretai teigiama, kad kaip tik tos įstaigos yra išgelbėjusios ne vieną šeimą nuo griuvimo.

Intymias vedybų problemas, atrodo, vengiama diskutuoti ir konkretaus patarimo prašyti net iš savųjų dvasiškių — katalikų ar evangelikų. Mat, tikima, kad jie vistiek bus menki ekspertai aptariant pačias intymiausias sutuoktinių reikalų plonybes. Tad daromi gyvybinės svarbos sprendimai, vien tik savo nuovoka pasikliaunant.

Vadinasi, skyrybų statistika, taip gražiai įsipilietinusi vietinės aplinkos gyvenime, vis dažniau ir plačiau paliečia lietuviškąją visuomenę. Jei pridėsime, kad žinios, ateinančios iš sovietinamos Lietuvos, šioje plotmėje taipgi nėra linksmos, galėsime daryti išvadą, kad kai kurie mūsų nusiteikimai jau yra gerokai sujudinti, sukrėsti, jei dabartinę padėtį lygintume su padėtimi, kurią turėjome nepriklausomos Lietuvos metais.

Dažnai šaipomės ir priekaištaujame savo jaunimui, šaukiame, kad jis toks ar kitoks, naujausias madas besivaikąs ir tiek. Ilgaplaukis, susivėlęs, netvarkingas, vien ausis kurtinančia muzika tegyvenąs, nežinąs didesnių idealų.

O kaip gi su mumis pačiais, su suaugusiais? Ar mes jau tokie visi saulėtai skaistūs, taurūs, auksu žvilgą? Norėtusi nors prabėgomis aptarti bene mus visus mažiau ar daugiau kamuojančią problemą, kurią matome, jaučiame savo tarpe ir... nieko dėl to nedarome.

Va, Kanados nemažas didmiestis. Gausi, gražiai veikianti lietuvių kolonija. Savos bažnyčios, parapijos ir organizacijos, klubai, būrys visuomenės veikėjų. Žodžiu, labai aktyvi lietuviškojo gyvenimo ląstelė.

Žmonės materialiai labai gerai įsikūrė, savi namai, autovežimiai, vasarnamiai, kiti jau ir po vieną ar daugiau daugiaaukščių namų įsigiję verslui. Daug kas leidžia žiemos atostogas pietuose, nevienas keliauja ir po kitus kontinentus.

Bet, regis, aplinkos įtaka neaplenkė ir mūsų tautiečių. Vis ryškiau matomas tas skyrybinis vėžys. Gausėja ištuokos, plinta šeimyniniai nesutarimai, perskyros. Paleidžia sau vyras staiga, nepatinkamą ir nesugyvenamą tapusią žmoną ir veda jauną mergelę. Čia dar, sakykime, vien dėl tos tolerancijos, dar tik pusė bėdos.

Kitu atveju, žiūrėk, ima tautiečiai ir susikeičia žmonomis. Oficialiai, gražiai, per visas teismo įstaigas, savo noru, neraginami, iš šalies nekiršinami. Lieka vaikai, dažnai jie mažamečiai. Turi džiaugtis arba nauju tėčiu ar nauja mamaite. Nebestebina atsitikimai, kada naujavedžiai per langą stebi žaidžianti kieme prieauglį, ir pamatę vaikiukus susikibusius, šaukia: "Žiūrėk, tėvai, tavo vaikas ir mano vaikas muša mūsų vaiką".

nėti istoriją ir iš jos mokytis racionaliu būdu. Kunigaikščių Lietuva, kaip ji yra pristatoma mūsų vadovėliuose, oficialiose prakalbose ir glūdi mūsų tautinėje sąmonėje, negali būti mūsų savęs įvertinimo pagrindu. Kada romantinė istorija virsta tautine dogma, tauta nusigręžia į praeitį, o praeitis, deja, neduoda jokių garantijų nei tautai išlikti, nei jai kūrybiškai augti.

Kalbėdamas apie romantizmo mums duotą istorijos interpretaciją, Feliksas Jucevičius sustoja taip pat prie šiame amžiuje išaugusių tautos ir nacionalizmo idėjų. Jei romantinės istorijos mitas susikerta su faktiškos istorijos tikrove, tai romantinio nacionalizmo iškrypimai 20-tam amžiuje parodo, kaip pavojingi yra mitai, kai jie užhipnotizuoja tautas. Autorius pristato liguisto nacionalizmo iškrypimus — nacizmo, sudievinusio rasę, ir fašizmo, sudievinusio valstybę — ir jų tautos esmės supratimą: "Tautos esmę sudaro kraujas ir žemė ir gryno kraujo išlaikymas yra visų nacionalistų aukščiausias tikslas" (p. 22).

Šiame tautos supratime, tautos vardu žmogus yra paverčiamas instrumentu, kitais žodžiais tariant, nužmoginamas. Kada tauta pasidaro garbinamas stabas, tada operuojama kraujo, instinkto ir jausmo įtakoje su, kaip istorija rodo, katastrofiškais rezultatais. Atmesdamas konceptą tautos, kurią sudaro nužmoginti žmonės, autorius lietuvių tautos pagrindu laiko "ne rasę, kalbą ar žemę, bet mūsų bendrą valią ir ryžtą būti lietuviais".

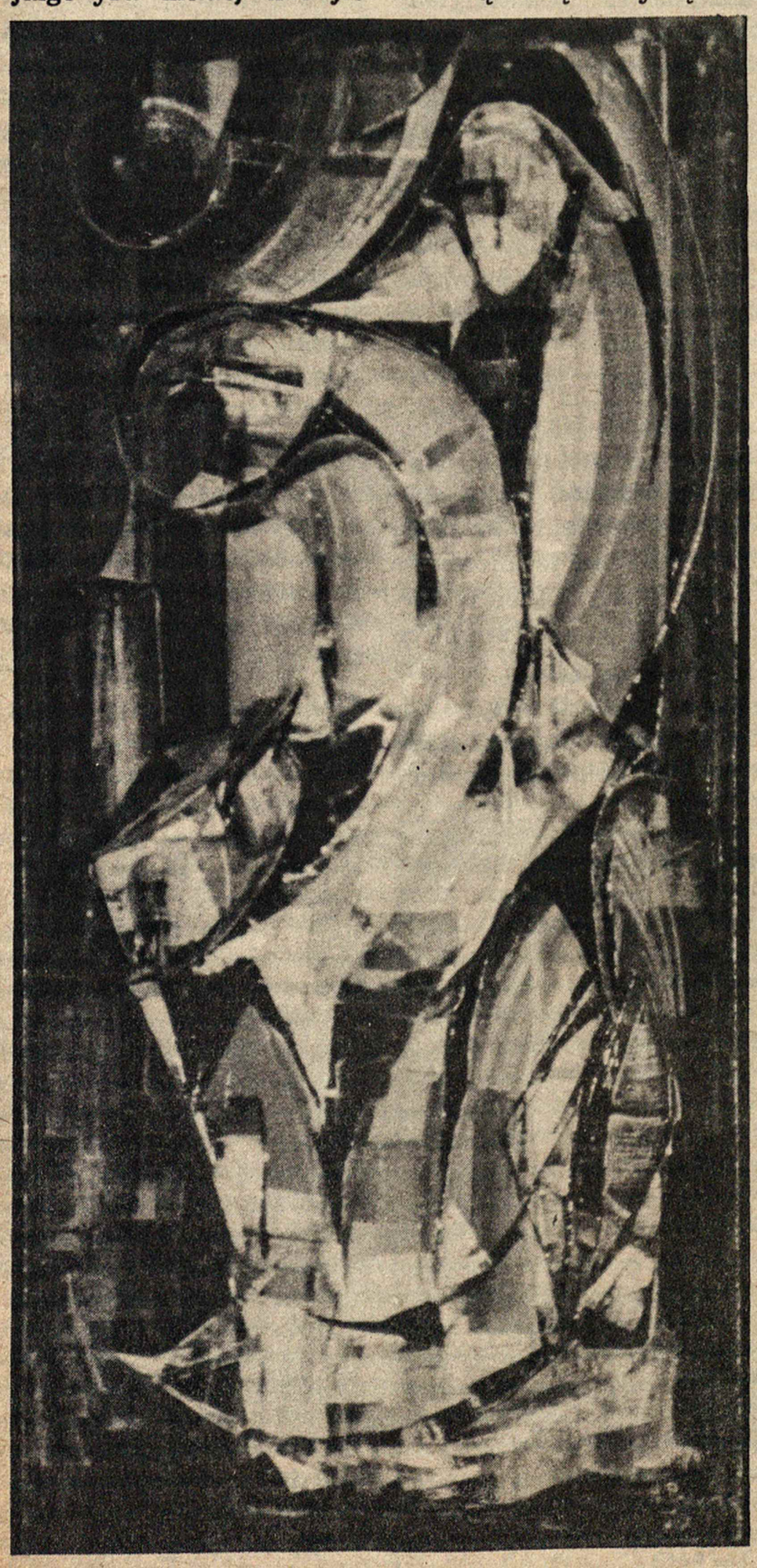

Dail. Vytas Remeika: "Globa" (aliejus)

Kalbėdamas apie kultūrą krikščioniškosios pasaulėžiūros perspektyvoje, autorius mato ją kaip kelią, per kurį žmogus tampa gilesniu ir tikresniu žmogumi, ir kaip kelią, kuriuo tauta išeina iš primityvizmo į civilizaciją ir užtikrina sau ateitį. Tokiai kultūrai yra būtina laisvė ir dinamika. O jos lygiui išlaikyti taip pat būtini kriterijai.

Lietuvių tauta šiuo momentu išgyvena ypatingai skaudų momentą. Didžioji tautos dalis yra pavergtame krašte, kuriame kūrybinis aktas privalo tarnauti valdančiai komunistų sistemai ir tuo pačiu yra neišvengiamai sužalotas. Egzilų visuomenėje kūrybinė laisvė turėtų būti labiausiai vertinama ir tautinės kultūros lygio išlaikymas — didžiausias rūpestis. Tuo tarpu mes labai dažnai nuvertiname savo kultūrą, nekreipdami dėmesio į normas ir kriterijus ir, nors labai mylėdami lietuvį kūrėją, bandome jį įstatyti į rėmus, sukurtus iš tautinių idėjų ir tautinių formų reikalavimų.

Kultūra nekuriama ghetto principais. Tikrovėje kultūra yra tai, kas išveda iš ghetto į pasaulį.

Iki kokio laipsnio mitai yra pavojingi, kai tauta patenka į mirtinį pavojų, autorius iliustruoja Lietuvos politinių vadų pasimetimu lemtingame 1939-40 m. laikotarpyje. "Ši netolima praeitis rimtai perspėja mus, kad politika yra galimybių, o ne iliuzijų menas" (p. 106).

Čia negalima sustoti prie daugelio pavyzdžių, kuriuos cituoja autorius. Vienas leitmotyvas tęsiasi per visą šitą periodą — mes laukėme, kad įvyktų tai, ko mes norėjome kad įvyktų. Bandydami kurti iliuziją, kad mūsų raudonieji ir rudieji priešai sunaikins vienas kitą ir Vakarų demokratijos grąžins mums laisvę, mes net nesugebėjome savo pasipriešinimo dvasią parodyti vienu kovos momentu.

Lietuvių egzilų santykyje su pavergtu kraštu, nuo 1967 m. pasidariusiu

Kun. dr. F. Jucevičius, knygos "Tauta tikrovės ir mito žaisme" autorius. 176 psl. knygos kaina 3 dol. Gaunama pas platintojus.

labai aštriu klausimu mūsų tarpe, autorius duoda skerspiūvį dabar užimtų pozicijų, kurios dažnai irgi labai mažai bendro turi su situacijos analize ir labai daug su "aiškios linijos" mitu. Noras atmesti egzistuojančius visuomenėje prieštaravimus ir girdėti tik savo balsą yra noras ignoruoti papraščiausią faktą. Kiekviena grupė, tauta, visuomenė turi vidujinius prieštaravimus ir jie nuolatos keičiasi, kaip keičiasi žmonių požiūris į naujas situacijas, naujas socialines formas, naujus politinio veikimo būdus. Tik sutinkant su šiuo faktu bus galima planuoti ateities kovos formas. Šiuo tarpu, autoriaus žodžiais: "Atrodo, kad nepajėgiame suprasti, jog mes galim kalbėti įvairiais balsais ir būti viena tauta ir jei mes skiriamės kai kuriais klausimais, tai dar nereiškia, kad palaikome priešą" (p. 81).

Ankščiau minėtos idėjos išryškina mito ir tikrovės dualizmą. Du knygos skyriai — "Krikščionybė ir komunizmas Lietuvoje" ir "Tauta krikščioniškoje pasaulio vizijoje" yra, be abejonės, verti detalesnio pristatymo. Čia pasitenkinsime tik trumpiausia jų apybraiža.

Pirmasis nagrinėja krikščionybės ir marksizmo, kaip dviejų antitezių žmogaus vertės ir jo likimo supratime sistemą. Antrasis nagrinėja meilės tėvynei ir meilės žmonijai santykį. Paskutiniajame autorius duoda definiciją santykio, kuris išlaiko žmones ir tautas nuo apakimo: "Tėvynės meilė negali būti atskirta nuo žmonijos meilės". Kaip žmogus subręsta dvasiniai tautoj, taip tauta dvasiniai subręsta žmonijoje. Žmogus turi pareigą savo tautai, o tauta turi pareigą žmonijai. Žmonija skirstosi natūraliai į rases ir tautas, bet ji lygiai taip pat natūraliai vienijasi moraliniais, juridiniais ir kultūriniais ryšiais į vieną didelę šeimą. Tėvynės meilė neprivalo atskirti tautos nuo likusios žmonijos. Tautai neleistina pasitraukti į savo nacionalinį ghetto, kaip Achilui į savo palapinę. Mes žinome, kad reikia mylėti savo tėvynę ir ją mylėti labiau negu kitus kraštus. Bet mes turime mylėti ir kitus kraštus, ir tų kraštų meilė savaime *nustato ribą mūsų tėvynės meilei*" (p. 163).

"Tauta tikrovės ir mito žaisme" neduoda lengvų atsakymų. Ji iškelia klausimus, apie kuriuos būtų maloniau negalvoti. Ji kalba apie prieštaravimus, savęs apgaudinėjimus, vis daugiau iškylančią mūsų tarpe tolerancijos stoką. Ji reikalauja autokritikos. Ji nėra tas pilnas komplimentų portretas, kurio dažniausiai ieškome veikaluose nagrinėjančiuose mūsų tautos likimą. Ji nori būti daugiau paprastu veidrodžiu.

Psichologiniai mums, be abejo, reikia iliuzijų — jos nuspalvina ir suminkština mūsų būtį.

Bet tauta, kuri kovoja už savo išlikimą turi mokėti priimti ir reikalavimus. Ji turi mokėti pasitikėti savimi ir savo sugebėjimu priimti savo šviesesnias ir tamsesnias puses.

Feliksas Jucevičius reikalauja iš savo tautos daug, nes jis tiki, kad ji yra verta didelių reikalavimų. *Dr. ILONA GRAŽYTĖ*

AITVARAI IR GIRIA

Jurgis Gliauda, "Aitvarai ir giria". Romanas. Dail. A. Rūkštelės viršelis. 254 psl. Išleido "Laisvoji Lietuva", Chicago, 1970 m.

Vertinant mūsų grožinės literatūros veikalus, pirmą kartą mane sąžinė atleidžia nuo pareigos išvardinti, kiek ir kokius veikalus autorius jau yra sukūręs, kiek ir kurie premijuoti.

Rašytojas Jurgis Gliauda ir jo darbai mūsų šviesuomenei bei literatūros mylėtojams labai gerai žinomi, todėl, manau, kad tuo reikalu įprastinė įžanga čia nėra būtina. Daug svarbiau pažvelgti į knygų rinkoje vėliausiai pasirodžiusį jo naują veikalą "Aitvarai ir giria", irgi labai gerai įvertintą ir premijuotą labai rimtos komisijos. Todėl būtų smalsu žinoti, ar šis romanas kuo nors skiriasi nuo ankstesnių to paties autoriaus veikalų, ar jo statybai pavartota tos pačios rūšies medžiaga ir priemonės?

Kaip medžiaginė gamtos evoliucija, taip ir dvasinė rašytojo veikla, pažangiai vystosi tobulybės kryptimi. Bet tobulybė, kaip ir beribė, neturi atramos taško. Todėl net atsakingi kritikai negali nustatyti tam ar kitam autoriui jo kūrybos zenito ar jo atsiektąjį tobulėjimo laipsnį, kol dar tas autorius tebėra fiziškai gyvas, nes nežinome, ką dar jis ateityje parašys ir kokie nauji literatūriniai išradingumai jo kūrybą vainikuos. Ši prielaida mus įpareigoja vertinti tik tai, ką mes čia pat turime, primerkiant akį ateities perspektyvoms.

Lyginant Jurgio Gliaudos anksčiau sukurtus veikalus, kurių daugelis premijuoti, peršasi išvada, kad autoriaus mėgstama ir geriausiai jam sekasi susidoroti su leidyklų pateiktomis problemomis. Tai, sakyčiau, retas reiškinys mūsų raštijoje. Ir ši "Laisvosios Lietuvos" leidyklos pageidauta tema, kad ir ne pažodžiui išreikšta, buvo viena iš sunkiausių uždavinių mūsų rašytojams.

Norint žūtbūtines bruralias laisvės partizanų kovas paversti grožinės literatūros veikalu, reikia gimti su dostojevskišku talentu, kad sugebėti švelniai išversti ginklų, miško, pelkių,

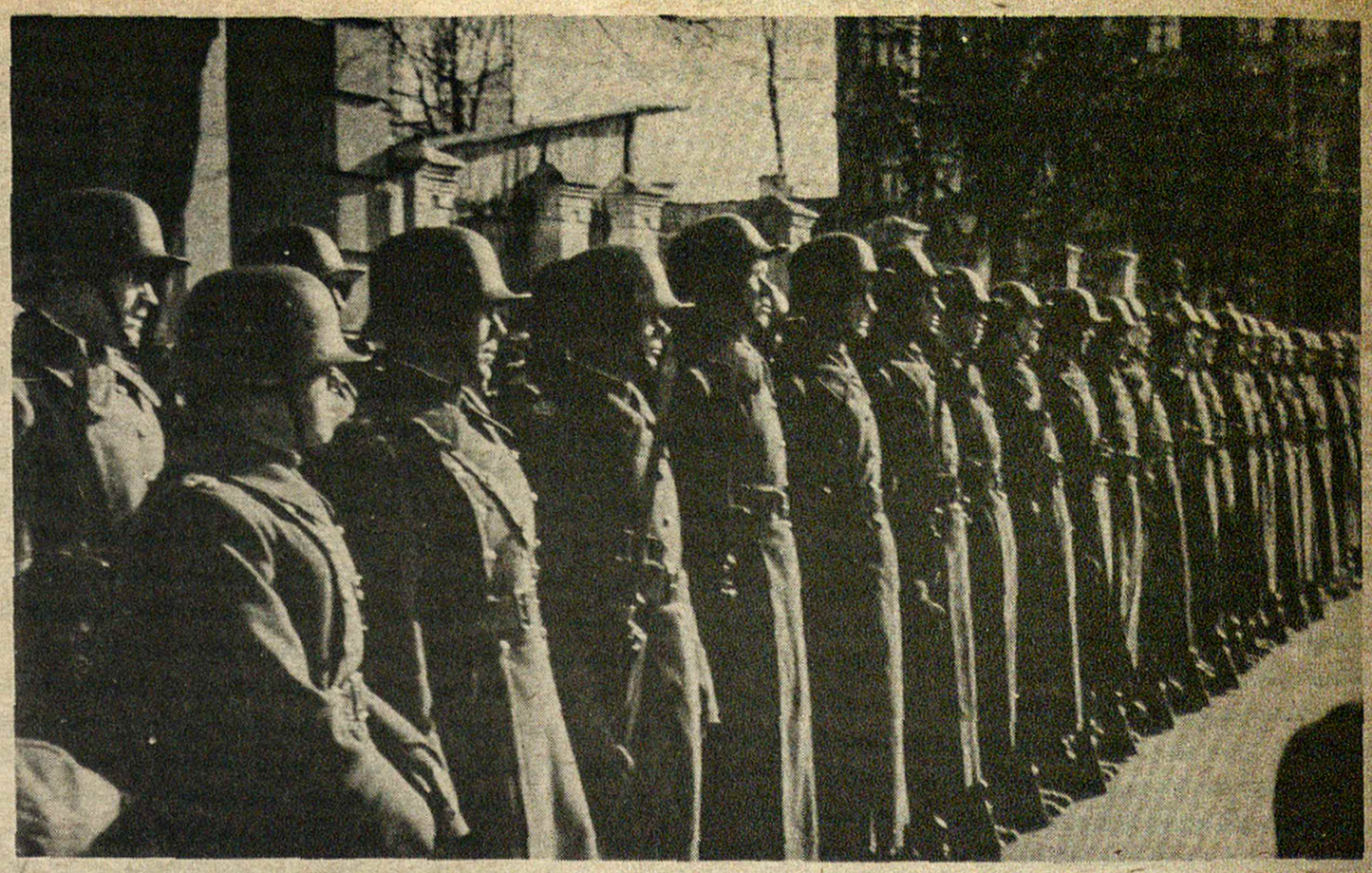

Nepriklausomos Lietuvos kariai

floros ir faunos kalbas bei psichologines kovotojų ryžto bei gamtos nuotaikas į skaitytojo dvasiai suprantamą ir patrauklią verstinės kalbos manierą.

Šiam tikslui atsiekti, autorius labai vykusiai panaudojo tris pagrindinius tematikos vystymo elementus: 1. Literatūrines puošmenas, derinant gamtinės aplinkos ir kovotojų nuotaikas; 2. Psichologinius apsprendžiamojo mąstymo efektus; 3. Idėjinėm prielaidom paremtus filosofavimus ir 4. Įžvalginius svarstymus apie idėjinius siekinius buitinių, reiškinių įtakoje, paremtus logikos prielaidomis.

Pirmieji du elementai, lyginant su kitais autoriaus veikalais, šiame romane žymiai sustiprinti, o veikėjų charakteriai ir net kai kurie dialogai suprastinti tiek, kad bendra veikalo kompozicija nenukentėtų. Kalba kondensuota, be įsibėgėjimų — tiktai, kas svarbiausia ir reikalingiausia, tačiau, gyva ir vaizdinga, turtinga įvaizdžiais, sąmojais ir naujais terminais, a la traką, ertmę, dvelkmės, kūlgrindos, akivaros, vėjavartos, būklas, šuorai, žemėpačiai, apmiris, gultos, koplytstulpiai ir t.t.

Veikimo aplinka ir personažai irgi neišplėsti. Tai vieno pilnos kautynių sudėties būrio epizodinė veikla ir likimas. Žinoma, visoje Lietuvoje buvo daug tokios ir žymiai didesnės apimties grupinių junginių, padalinių, dalinių ir net pulkų. Apie tai sužinome beveik pačioje veikalo atomazgoje — gerai išvystytoje meilės intrigoje, slaptajai ryšininkei nesąmoningai dešifruojant save, o tuo pačiu ir visą laisvės kovotojų būrį kito dalinio tariamajam partizanui (iš tikrųjų įsiterpusiam enkavedistui). Pavaizduota kelios nelygios kautynės ir vienas laisvės kovotojų laimėjimas, pastariesiems sėkmingai užimant miestelį, išlaisvinant bolševikų suimtuosius. Bet po to:

"Jie žuvo visi, nes juos apsupo priešų pulkas...

"Kovotojų santykis: šimtas prieš vieną. Ginklų santykis: priešų liepsnosvydžiai, padegamos bombos, artilerija prieš šautuvus...

"Jie žuvo visi — ir niekas nežino jų paskutiniųjų veiksmų, scenų: žodžių, apmaudo, minčių, žaizdų, kančių, nes pasaulis buvo ir tebėra barbariškai kurčias heroizmui, prilygstančiam antikinėms legendoms.

"Jie žuvo visi, su savimi į Anapus nusinešdami ant jiems nepastatytų paminklų neįrašytus antikinius žodžius: Redde quod debes...

"Jie žuvo visi liepsnojančioje girioje, kaip feniksai, kad ateityje kiltų iš pelenų skrydžiui...

"Jie žuvo visi, kaip legendariniai pilėniečiai, išvengdami vergijos...

"Jie žuvo visi, nes tuščiaskambė Atlanto Charta buvo niekšų ir apgavikų melai...

"Jie žuvo už visus tė-

(keliama į 13 psl.)

Keating FORD Sales Limited

4475 BANNANTYNE AVE.
VERDUN, QUE.

PINTO
MAVERICK
TORINO

FORD

TEL: 769-8831
Namu 366-2548

Sales Manager
Leo Gureckas

Nauji ir naudoti automobiliai garantuoti nuo 1 iki 5 metu

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

***

TEL. 366-7281

****

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELBDAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARSĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M.ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik $7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius $1.50

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

CFMB
RADIO 1410 MONTREAL

LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

PRIEŠ 50 METŲ

P. LELIS

Po Naujųjų metų išsinuomavau iš ūkininko arklį, nupirkau naują važį su pakinktais ir ankstį rytą išvažiavau į tolimą kelionę – išdalyti ūkininkams paskolų lakštus.

Pradžioje kelionė buvo maloni – visur baltuoja, spindi sniegu apkloti laukai ir miškai, bėriokas lengvai kicena, o aš, apsipumklinęs futra, iš nuobodumo kapoju botagu gilų sniegą. Važiavau pro Palūniškį, Vilkapiovius, Žaliają girią ir apie pietus pasiekiau Vepų kaimą. Pas pirmąjį seniūną turėjau palaukti kelias valandas, kol susirinko iš kitų kaimų ūkininkai. Atėjo ir kunigaikštis Puzinas. Ūkininkai priėmė paskolos lapus be jokio prieštaravimo ir net dėkojo valdžiai už lengvas sąlygas.

Dabar jau iš anksto galėjau pranešti kitiems seniūnams, kokią dieną ir valandą sušaukti susirinkimus. Vakare atvykęs į Velniakių k. radau jau susirinkusius. Čia buvo skundų, prieštaravimų ir teko daug aiškinti. Kiti ūkininkai nepasirašę išeidavo pro duris, bet vėl grįždavo – teko juos ir pagąsdinti.

Jau buvo vėlu, tai čia ir apsinakvojau, bet vėliau gailėjaus. Už sienos sena motina, pamišusi ar ligonis, rėkė, kliedėjo, draskėsi visą naktį.

Butėnų k. ūkininkas Petronis (gen. Pundzevičiaus svainis) buvo pirkęs iš Naujadvario parceliuojamo dvaro apie 100 ha pelkių prie Pukiškio ežero. Vykdant nusausinimą, jis prašė kuo daugiau šoninių griovių, tai jo visi 100 ha buvo iškanalizuoti. Kai per sueigą pašaukiau jį pasirašyti ir pasakiau "6000 litų", ūkininkai sužiūro viens į kitą ir pasakė: "Aha, Petroni, ar dar norėtum nusausinimo, kurio taip troškai?" Petronis (kupiškėnas) eidamas pasirašyti: "Tai do (dar) norėčiau". Visi pradėjo juoktis. Daugiausia paskolų sumos svyravo tarp 500 ir 2000 litų.

Lietuvos delegacija deryboms su lenkais 1928 m. Karaliaučiuje. Iš kairės: V. Šumauskas, dr. D. Zaunius, gen. Daukantas, A. Voldemaras, gen. Radus Zenkevičius, V. Sidzikauskas ir E. Turauskas.

Vatikanas – Šv. Petro bazilika

Ničiūnų A. Stasiūnas (Vilniaus operos solisto tėvas) buvo grįžęs iš Amerikos 1914 m., bet jam Lietuvoje nesisekė – apyskurdžiai gyveno. Žinojau, kad atsivežė iš Amerikos dvi mergaites, bet matau dar tris, vaikus (jų tarpe ir būsimą solistą). Tad klausiu, ar ir tie gimę Amerikoje. "Ne", sako, – "tie jau Lietuvos darbo"... (Visi Stasiūnai aukšto ūgio. Kitas brolis Juozas dėl savo ūgio tarnavo Petrapilyje caro apsaugos gvardijoj. Prieš pirmąjį pasaulinį karą atvažiuodavo atostogų labai puošnioje uniformoje ir sakėsi, kad kiekvieną Velykų rytą tekdavo su caru Nikalojum pasibučiuoti "christos-voskrės". Solisto brolis gyvena Chicagoje).

Paskutinė, nevykusi nakvynė buvo pas Akmenės malūninką J. Breivę (dabar Chicagoje). Jis pats mane pakvietė. Paprastai po vakarienės nueidavau į tvartą pažiūrėti, ar mano arklys pašertas, ar nestovi lauke. Breivė tą aplūžusį malūną neseniai buvo pirkęs, mačiau kad ir tvartas labai apgriuvęs. Nuėjęs naktį pasišviečiau su lempute. Matau – durų nėra, sniegą neša į vidų, nei šiaudų, nei mėšlo, arkliukas susitraukęs stovi iki kelių vandenyje. Sakau šeimininkui: "Kaip pats gali taip elgtis su gyvuliu?" Pasikinkiau ir išvažiavau pas kitą pažįstamą ūkininką.

PASKUTINIAI TARNYBOS METAI

Dirbant dienos metu įstaigoj, o vakarais lankant "univerką", buvo per didelis jėgų įtempimas. Pradėjau galvoti vieno iš tų "malonumų" atsisakyti. Nors technikos fakultete paskaitų klausimas nebuvo privalomas, bet daug laiko užėmė pratimų darbai ir pasiruošimas egzaminams.

Baigus antrąjį kursą, nusprendžiau iš tarnybos pasiliuosuoti ir atsiduoti tik studijoms. Bet kilo klausimas ar užteks lėšų. 1927 m. J. Stanišauskas, tapęs žemės reformos valdybos pirmininku, parūpino keletą stipendijų studijuoti aukštąjį žemės kultūros mokslą užsienyje, nes Lietuvoj tokios mokyklos nebuvo. Tos stipendijos buvo pasiūlytos vyresniem kultūrtechnikam – ŽŪM tarnautojam, bet manęs tas mokslas ir stipendija nedomino. Buvau jau įpusėjęs studijuoti statybą, kuri man geriau patiko.

Mano tolimesnių studijų kelią pakreipė jaunas architektas V. Landsbergis. Jis, 1926 m. baigęs Romoje architektūros mokslą, atėjo dirbto į ŽŪM kaip tipinių sodybų projektuotojas. Mūsų kambariai įstaigoje buvo greta. Kiek jo darbas paliesdavo meliораciją, tekdavo su juo bendradarbiauti ir pasikalbėti apie pašalinius dalykus.

Apie Kauno universitetą jis atsiliepė neigiamai, sako, jis dar jaunas, neturi nei tradicijų, nei gerų patalpų, nei garsių profesorių. "Jei nori būti architektu ar inžinieriumi, tai važiuok studijuoti tų mokslų į Romą, Paryžių, Vieną. Ten studijuodamas pamatysi Vakarų pasaulį, jo kultūrą ir žmones. Ką tu čia gero Kaune pamatysi, juk tai tik didelis kaimas". Vėliau, studijuodamas Prancūzijoje, pamačiau, kad ir ten technikos mokslas negeriau pastatytas kaip Kaune, kai kur dar blogiau.

Landsbergio patarimas man vis dėlto įstrigo galvon ir nutariau važiuoti studijų į už-

(keliama į 10 psl.)

Milano katedra

Pakrypęs Pizos bokštas

PRIEŠ 50 METŲ

(atkelta iš 9 psl.)

sienį – kur pritapsiu, ten pasiliksiu.

Gegužės mėn. gavau paskyrimą perimti Apaščios projekto vykdymą, bet, prieš išvažiuojant į darbą, pasilikau dar kelias dienas Kaune, norėdamas pamatyti nors kartą kariuomenės paradą tautos šventės metu. (Minėjimai būdavo vasario 16 d., bet dėl šalto oro kariuomenės paradai būdavo nukeliami į gegužės mėn.).

Iš ryto visais keliais kaip į atlaidus plūdo žmonių pulkai į Petro Vileišio aikštę Žaliajame kalne. Pėstininkų batalijonai, kavalerija, artilerija rikiuojasi aikštėje, o nesuskaitoma daugybė organizacijų plėvėsuoja vėliavomis, užimdamos savo vietas. Į pastatytą tribūną lipa cilindruoti ministrai, svetimų valstybių atstovai ir kariškiai. Atvažiavus prezidentui su ministru pirmininku ir adjutantais, pasigirsta komanda "ramiai" ir kariuomenės daliniai kartu su visa minia sustingsta. Grojamas tautos himnas. Prijojęs generolas raportuoja prezidentui, po to prezidentas, įsėdęs į karietą, lydimas raitų generolų, apvažiuoja ratu kariuomenės ir organizacijų kolonas, iš kurių pasigirsta duslūs atsakymai į prezidento pasveikinimą. Grįžęs prie tribūnos, prezidentas užlipa, sveikinasi su arčiau stovinčiais diplomatais ir kariškiais (tribūnoj matyti bent dešimts vokiečių Reichswehro uniformų).

Prasideda dalinių iškilmingas maršas pro tribūną, grojant orkestrams ir šūkaujant miniai. Praėjus daugeliui pėstininkų kolonų, ateina dar viena, kuriai publika sukelia ovacijas. Tai kariuomenės pažiba – Karo mokykla. Ši kolona judėjo į priekį kaip užburta – visi vyrai kaip vienas, judesiai tiksliai suderinti, šalmas ir durtuvai švyti prieš saulę, įspūdis nepamirštamas. Po to lengva raitele prajoja raitelių eskadronai ir pradunda arklių traukiamos patrankų baterijos. Toliau seka organizacijos su vėliavų miškais. Džiaugiausi pamatęs tą paradą. Tada jautėmės stiprūs – mūsų gražios kariuomenės užnugaryje. Ne jos kaltė, kad nebuvo panaudota, kai reikėjo ...

Su gražiausiais įspūdžiais išvažiavau iš Kauno ir po ilgos kelionės atsidūriau prie Apaščios tarp Pandėlio ir Papilio. Čia Kairiūno dvare jau laukė manęs visas štabas. Vikrus padėjėjas J. Urbelis (dabar "Sėjos" adm. Chicagoje) jau buvo pradėjęs organizuoti darbą.

Jis čia buvo dirbęs praeitą vasarą. Priėmė tuos pačius darbininkus ir įstatė juos į darbą. Per dvi vasaras buvo iškasta Apaščios upė, ją ištiesinant ir paverčiant plačiu kanalu – iki 15 m pločio. Žemupyje ji buvo labai vingiuota ir akmenuota. Todėl negalima buvo pritaikyti jokio akordo. Darbininkai dirbo didelėmis grupėmis – apie 100 žmonių – ir buvo atlyginama padieniai. Prižiūrėtojai turėjo visą laiką stovėti prie jų. Iš viso dirbo apie tūkstantis darbininkų.

Keletą kartų važiavau į Biržus atsivežti pinigų iš banko. Tokios kelionės buvo pavojingos, nes veždavau 50-70 tūkst. litų, įsidėjęs juos į portfelį. Automobilių neturėjome ir nebuvo jokios apsaugos.

Kartą pakelyje aplankiau savo gimnazijos buv. direktorių dr. J. Yčą, kuris vasarą atostogavo savo tėviškėj Šimpeliškių vnk. prie Apaščios. Jis buvo suinteresuotas nusausinimu, mane maloniai priėmė ir kvietė kiekvieną kartą užvažiuoti.

Iki liepos mėn. Apaščios kasimas buvo baigtas, o šoninius atsišakojimus palikau Urbeliui baigti.

Grįžęs į Kauną, nuėjau Italijos atstovybėn atsiimti paso. Pats ministras Amadori įteikė man pasą su viza, palinkėjo geros kelionės ir patarė sustoti bent 3 mėn. Perudžijoj, kur buvo įsteigta svetimšaliams italų kalbos speciali mokykla "Regia universita italiana stranieri". Su Amadori lengvai prancūziškai susikalbėjau, nes tą kalbą buvau gerokai pramokęs gimnazijoj.

Gaila buvo atsiskirti su referentu Kairiu, su kuriuo per keturius metus taip artimai bendradarbiavom. Pas direktorių Z. Bačelį užėjau vėliau į jo butą, ŽŪM kieme, naujam bloke, kur per dvi valandas draugiškai išsikalbėjom. Jis man palinkėjo greit baigti mokslą, o vasaros atostogoms atvažiuoti į ministeriją padirbėti su ta pačia alga. Tai man patiko. (Dabar Bačelis gyvena Brazilijoj). Atsisveikinęs su juo išvykau tiesiai į geležinkelio stotį ir sėdau į Waggon-Lits ekspresą su 300 litų vertės bilietu Kaunas-Roma ir su American Express Co. čekių knygute kišenėje. Turėjau 600 dol., kas buvo lygu 6000 litų, arba 12000 lirų, arba 15000 frankų. Tai buvo mano visas turtas, sutaupytas per keturius metus. Maniau, kad tos sumos užteks dviem metam, nes liros ir franko vertė buvo menka.

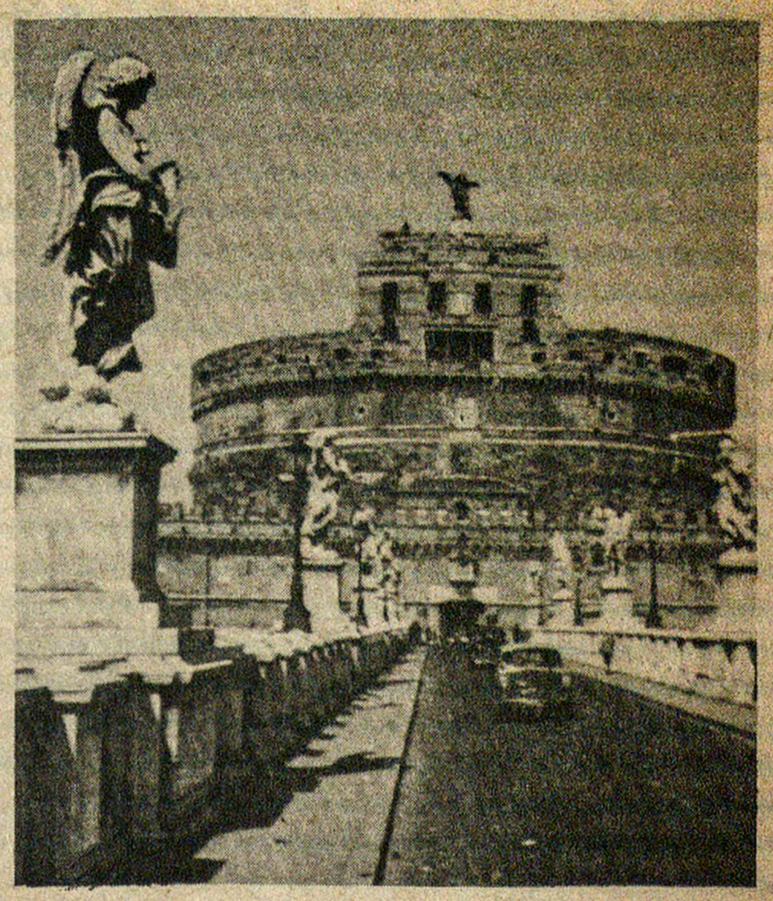

Roma – St. Angelo pilis

Išsijudinus traukiniui iš stoties ir lekiant per Žaliąjį tiltą, dar kartą atsivėrė taip įprastas ir malonus Kauno miesto vaizdas, kuris vėl greit išnyko už namų ir medžių, palikęs sunkų atsiskyrimo jausmą krūtinėje. Taip dar vienas gyvenimo lapas buvo užverstas.

SKERSAI EUROPĄ

Pervažiavus Virbalyje Lietuvos sieną, pasijutau tarsi žemė būtų išnykusi iš po kojų ir pakibau ore. Per keturius metus braidęs Lietuvos pelkėse, vaikščiojęs po laukus ir miškus, bendravęs su ūkininkais ir vargin-

Florencija – Duomo e Campanile di Giotto

gai gyvenančiais naujakūriais, su darbininkais-zimagorais, o taip pat su Kauno valdininkais ir studentais, jaučiausi dabar nuo visų atskirtas ir užmirštas. Prisiminiau kadaise girdėtą dainelę: "Užaugau Pasvaly – mažame miestely, išėjau vandravot – sau laimės paieškot"...

Dabar, žiūrėdamas pro langą, matau gražiai sutvarkytus linguojančių javų laukus, juodmargių raguočių bandas, tvyskančius saulėje raudonus sodybų stogus, lyginu tai su Lietuvos ūkininkų gyvenimu ir klausiu "kada taip bus Lietuvoje?"

(Toliau važiuojant per Vokietiją, ypač Bavariją, tokių gražiai išdirbtų laukų ir sodybų nebemažiau).

Pravažiavus Karaliaučių, vėl monotoniškai traukiniui tuksenant ir keleiviams snaudžiant, pasigirsta konduktoriaus balsas: "Dirschau – Polnische Strecke". Čia prasideda vadinamasis Dancigo koridorius, taigi Lenkija.

Žiūriu pro langą – kraštovaizdis nieko nesiskiria nuo Vokietijos, tik stočių užrašai lenkiški – Tczew, Chojnice ir pan., o žmonės, kiek jų stotyse matėsi – prasčiau apsirengę. Traukinys pralekia tą šimto kilometrų pločio koridorių per dvi valandas. Tas koridorius susiaurėja prie jūros iki 40 km pločio, kur vokiškas Dancigo miestas su teritorija atsikiša kaip peilis Lenkijos pašonėje. Tai paliktas rusenantis karo žaizdras.

1919 m. sąjungininkų komisija, kuri buvo paskirta nustatyti Lenkijos sieną Vakaruose, vienbalsiai nutarė duoti Lenkijai platų prieėjimą prie Baltijos jūros su Dancigo uostu ir pietine Rytprūsių dalimi, bet britų premjeras Lloyd George griežtai tam pasipriešino. Jis siūlė Dancigą padaryti laisvu miestu, o pietų Rytprūsiuose – plebiscitą. Bijodami suardyti vienybę, JAV prez. Wilsonas ir prancūzų premjeras Clemenceau prieš savo norą turėjo sutikti.

Plebiscitas buvo daromas lenkų kilmės košubų ir mozūrų apgyventuose plotuose, kurie maždaug atitinka dabartinės Lenkijos

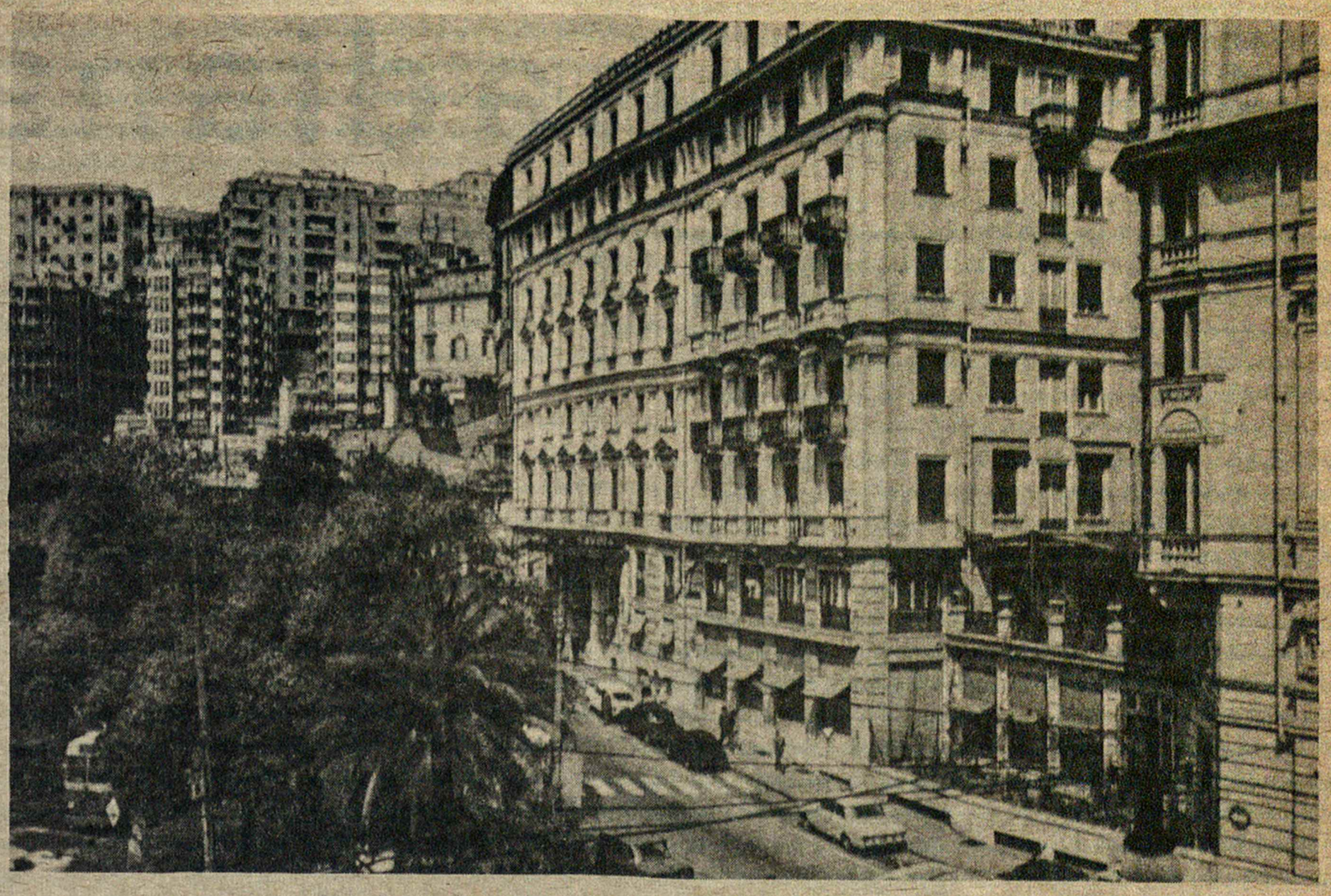

Genuos gatvėvaizdis

Rytprūsių plotui, išskyrus Elbingo sritį. Bet tas 1920 m. plebiscitas vyko lenkams labai nepalankiose sąlygose: bolševikų armija stovėjo prie Varšuvos, o plebiscito sritis valdė vokiečiai. Lenkai, žinoma, pralaimėjo ir visą laiką keikė Lloyd George.

Kodėl anglai nenorėjo atiduoti lenkams Dancigo? Jų tikslas buvo aiškus: per jūras įkelti kojas į sausumą, kad galėtų kontroliuoti uostą ir jūrų prekybą. Dancigo miestas su nedidele teritorija buvo paliktas Tautų Sąjungos mandate, o jos vyr. įgaliotiniu paskirtas anglas Sir Reginald Tower ...

Lietuvai būtų buvę naudingiau, jei lenkai būtų gavę Dancigą ir pusę Rytprūsių, nes tada nebūtume turėję vargo su Klaipėda, gal ir Karaliaučiaus sritis būtų ekonomiškai prisijungusi prie Lietuvos. Lenkija nebūtų atsidūrusi vokiečių replėse ir karas gal būtų išvengtas. Tokios mintys kyla, prisiminus Dancigo koridorių.

Berlyne praleidau tris dienas, lankydamas dar nematytas vietas. Nuo 1924 m., kai ten buvome su ekskursija, daug kas pasikeitė. Dabar berliniečiai kitaip atrodo – visi gražiai apsirengę, atsigavę, krautuvės pilnos maisto ir kitokių prekių. Tiergartene pilna žmonių, orkestrai groja, visi linksminasi, žiūri bezdžionių ir negrų vaidinimų bei kitokių pramogų. Prie Sieges-Allee paminklų ir Branderburgo vartų pilna turistų. Tempelhofo aerodrome stebėjau kaip kas 5 minutės nusileidžia ir pakyla didieji Deruluft ir Lufthansos lėktuvai. Vokiečiams buvo uždrausta karo aviacija, tad jie, susitarę su rusais, išplėtė savo civilinę aviaciją. Deruluft – tai bendra vokiečių-rusų bendrovė.

Visur Vokietijoj vaikščiojo greitieji Mitropa (sutrump. Mittel-Europa) traukiniai, kurie buvo labai panašūs į Waggon-Lits. Rytą įsėdęs į tokį traukinį, vakare atsidūriau Stuttgarte, kur teko nakvoti. Tas miestas savo judrumu man priminė Helsinkį.

Po trijų valandų kelionės atsiradau Zueriche, kur teko praleisti penkias dienas. Šis gražus miestas yra prie to pat vardo ežero, bet jo gyventojai šveicarai man nepatiko. Jie kalba sunkiai suprantamu vokišku žargonu, yra dideli materialistai ir skrudžai, atrodo, kad jie norėtų turistui odą nulupti.

Kadaise čia gyvenęs rašytojas J. Biliūnas buvo parašęs vaizdelį "Ant Vetlibergo giedra". Tas kalnas matosi pro viešbučio langą, tad susigundžiau ten nuvažiuoti – tik keli km nuo miesto. Į kalną eina funikulierius, bet dar reikia palipėti gerą galą. Pačiame viršuje pastatytas apie 50 m aukščio geležinis bokštas su platforma viršuje. Turistų ten netrūksta, nes iš bokšto matosi labai gražūs vaizdai.

Iš Zuericho važiavau Milano link. Važiuojant skersai Šveicariją, tenka grožėtis neužmirštamais vaizdais, kurie prikausto visą dieną prie lango.

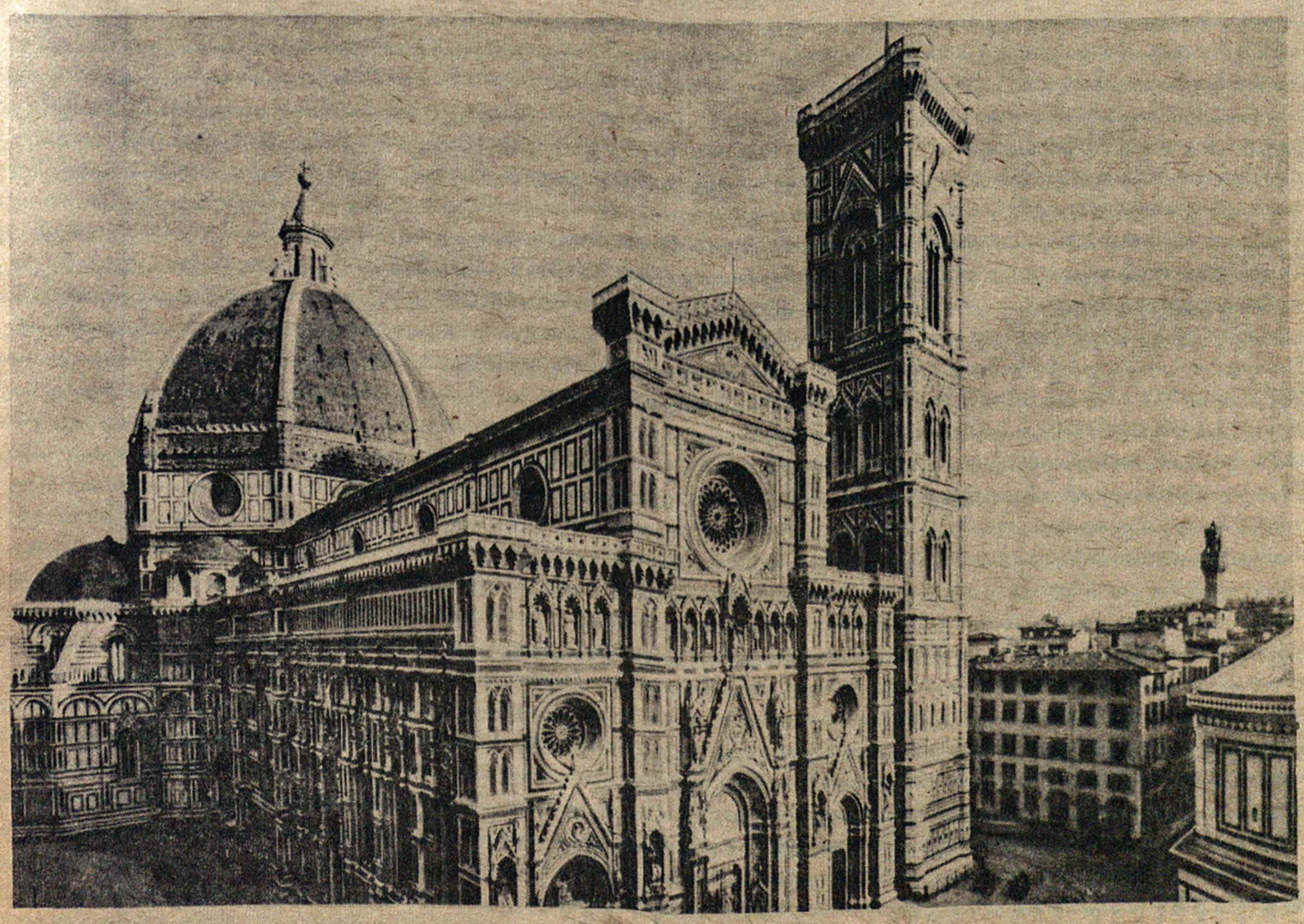

Zuericho gatvėvaizdis

Canadians...

BEVEIK 60.000 VYRŲ IR MOTERŲ IŠ VISŲ PASAULIO ŠALIŲ KAS METAI TAMPA KANADOS PILIEČIAIS.
GAL JUS JAU GYGENATE KANADOJE DAUGELĮ METŲ IR GALVOJATE ISIGYTI KANADOS PILIETYBĘ? JEI ESATE KVALIFIKUOTAS, KANADA JUS MIELAI PRIIMS.
APSILANKĘ VIENAME IŠ ŽEMIAU IŠVARDINTŲ PILIETYBĖS TEISMŲ (CITIZENSHIP COURT), JŪS GALITE SUŽINOTI, AR TURITE REIKALINGAS KVALIFIKACUJAS.
JŪS BŪSIT MALONIAI PRIIMTAS, Į JŪSŲ KLAUSIMUS BUS ATSAKYTA IR PAGALBA SUTEIKTA UŽPILDANT PRAŠYMĄ.
JEI NEGALITE APSILANKYTI ASMENIŠKAI, RAŠYKITE JUMS ARTIMIAUSIAI ĮSTAIGAI IR VISI REIKALINGI DUOMENYS JUMS BUS PASIŲSTI.

COURTS OF CANADIAN CITIZENSHIP

55 St. Clair Avenue East
TORONTO, ONTARIO

150 Main Street West
Zone A
HAMILTON, ONTARIO

National Revenue Building
166 Frederick Street
KITCHENER, ONTARIO

360 St. Paul Street East
ST. CATHARINES, ONTARIO

Federal Building
Room 304, 19 Lisgar Street South
SUDBURY, ONTARIO

Dominion Public Building
5th floor, 457 Richmond Road
LONDON, ONTARIO

Federal Building, 5th floor
185 Ouellette Avenue
WINDSOR, ONTARIO

2054 Broad Street
REGINA, SASKATCHEWAN

Sir Alexander MacKenzie Building
9828- 104th Avenue
EDMONTON, ALBERTA

1075 Georgia Street West
VANCOUVER, B. C.

Customs Building
816 Government Street
VICTORIA, B. C.

Centennial Building, 6th floor,
Corner Sackville & Granville Sts.
HALIFAX, NOVA SCOTIA

MacLean–Spear Building
77 Vaughan Harvey Blvd., Box 828
MONCTON, NEW BRUNSWICK

Commerce House, Room 1080
1080 Beaver Hall Hill
MONTREAL, QUEBEC

9th floor, 150 Kent Street
OTTAWA, ONTARIO

508 Financial Building
230-22nd Avenue
SASKATOON, SASKATCHEWAN

TAIP PAT GALITE RAŠYTI: CITIZENSHIP REGISTRATION BRANCH, NATIONAL BUILDING, 130 SLATER ST., OTTAWA 4, ONTARIO

Government of Canada
Gouvernement du Canada

hamilton

KANDIDATAI
KR TARYBON

Patirta, kad KLB tarybon kandidatuoja šie asmenys: K. Baronas, G. Breichmanas, A. Gutauskas, M. Klevaitė, J. Krištolaitis, E. Kudabienė, J. Mikšys, K. Mileris, K. Norkus, J. Pleinys, L. Skrinkutė, H. Švažas ir A. Volungytė. Viso trylika asmenų. Hamiltonui reikia išrinkti iš jų aštuonis tarybos narius. Rinkimai įvyks 25 balandžio.

VYR. VADOVĖ — G. BREICHMANIENĖ

1972 m. liepos 4 d. savaitgalyje Chicagoje įvyks ketvirtoji JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventė. Tos šventės vyr. meno vadove būti pakviesta G. Breichmanienė, Hamiltono Gyvataro taut. šokių vadovė.

G. Breichmanienė talkininkavo ruošiant ir trečiąją taut. šokių šventę.

ŠACHMATININKAI DIRBA

Vietos lietuvių šachmatininkai, tik ką susibūrę kluban, sparčiai dirba. Lošia turnyrines partijas narių tarpe. Turnyre dalyvauja 16 narių. Po turnyro, išryškėjus 10 geriausių žaidėjų, numatytos pradėti tarpklubinės varžybos. Tariamasi su kit. klubais. Lietuvių klubui dabar priklauso 25 žaidėjai.

Zp.

montreal

RENGINIŲ KALENDORIUS

Čia skelbiamas sąrašas tų renginių, kuriuos rengėjai užregistravo pas KLB Seimelio prezidiumo sekr. P. Adamonį, 3907a Rosemont Blvd., Montreal, tel. 722-3545, arba pranešė NL redakcijai.

Kovo 13. AV salėje: metinis Lito susirinkimas.

Kovo 19. Akademinio sambūrio iškyla.

Kovo 20. Vytauto klube: Juozų-Juozių vakarienė.

Kovo 21. AV salėje: skautų Kaziuko mugė.

Bal. 17. Šv. Kaz. salėje: margučių vakarienė.

Bal. 25. AV ir Šv. Kaz. salėse: KLB tarybos ir Montrealio seimelio rinkimai.

Geg. 1. AV salėje: Lituanistinės mokyklos metų užbaigimas.

Geg. 2. AV salėje: motinos dienos minėjimas.

Geg. 8. AV salėje: AV choro metinis koncertas.

Geg. 15. Verduno High salėje: Gintaro koncertas.

Geg. 15. AV salėje: Gintaro jaunimo šokių vakaras.

Geg. 16. NL spaudos bendrovės akcininkų susirinkimas.

Geg. 22-23. AV salėje: šaulių suvažiavimas.

Birž. 19. AV salėje: E. Kardelienės muzikos studijos mokinių koncertas.

AR JAU APMOKĖJOTE NL PRENUMERATA?

Vasario 16 minėjime Montrealyje Gintaro ansamblis atliko montrealiečiams dar nematytą programą. Paskaitą minėjimo metu skaitė R. E. Maziliauskas. R. Kuunapuu nuotraukoje gintariečiai minėjimo metu.

AITVARAI IR GIRIA

(atkelta iš 8 psl.)

vynę apleidusius ir, kad išėjusieji galėtų skelbti visam pasauliui Lietuvos laisvės troškimą". (252 ir 253 psl.).

Romanas baigiamas šiuo efektingai skambančiu epilogu (čia pacitavau tiktai jo ištrauką), kuris turėtų būti įrašytas būsimosios tautos šventovės cetriniame granite ir skaitytojų širdyse.

Beveik dešimtmetį trukusi laisvės kovotojų epopėja, be abejo, verta platesnės apimties jų žygius nušviečiančio veikalo. Bet autoriui, matyt, trūko laiko ir, gal būt, sąlygų. Reikia nepamiršti, kad šis simboliškai epizodinis romanas buvo rašomas konkurso nustatyto laiko ribose, o vis dėlto tuose 250 puslapiuose autoriaus sugebėta viskas meistriškai sutalpinti; jeigu ne viskas išnagrinėta, tai bent paminėta. Tokiu būdu, kad ir sutrumpintą, bet šiandien prieš akis mes turime to meto laisvės kovų ir kitokių įvykių labai vaizdų simbolinį kaleidoskopą.

Šiuo romanu Jurgis Gliauda pastatė žuvusiems kovose už Lietuvos laisvę partizanams amžiną paminklą tėvynę mylinčių skaitytojų širdyse, o ir pats autorius savo gausiais veikalais jau yra įrašęs savo vardą literatūroje. Tad ilgiausių metų Jurgiui Gliaudai.

Alfonsas Giedraitis

VISI Į HAMILTONO MERGAIČIŲ CHORO KRIKŠTYNAS

PIRMASIS HAMILTONO MERGAIČIŲ CHORO KONCERTAS ĮVYKS KOVO 14 d., SEKMADIENĮ, 3 val. p.p., SCOTT PARK GIMNAZIJOS AUDITORIJOJE, 1055 King Street E.

PROGRAMOJE:
1. MERGAIČIŲ CHORAS, vad. sol. V. VERIKAIČIO
2. TORONTO TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ GINTARAS, vad. R. J. KARASIEJAUS
3. SOLISTAS V. VERIKAITIS

Bilietai 3 dol., moksleiviams bei studentams 1.50 dol., o vaikams įėjimas veltui. Salė atidara nuo 2 val. p.p., kur bus galima įsigyti bilietus į koncertą.

VISI KVIEČIAMI, VISI LAUKIAMI IŠ ARTI IR TOLI.

MERGAIČIŲ CHORAS

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:
pirmadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
antradieniais 9.30 — 5 v. p.p.
trečiadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
penktadieniais 9.30 — 8 val. vak.
šeštadieniais 9.00 — 1 v. p.p.
Liepos ir Rugpjūčio mėn. šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:
depozitus 5%
šėrus ir sutaupas 6½%
už vienų metų terminuotus indėlius 7%
ir virš $10.000 - 3 metams 7½%
Duodame:
asmenines paskolas iš 10%
nekiln. turto paskolas iš 9%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $2.200.000

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA	IMA
5½% už depozitus	8% už asm. paskolas
6% už šėrus (numatoma)	
6½% už 1 m. term. dep.	8½% už mortgičius
7% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

J. I.B. vaistai, patentuoti Šveicarijoje Nr. 458628, registruoti JAV ir Europoje, ATAUGINA PLAUKUS, išgydo pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, grąžina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS. 100 procentų garantuotai, J. I. B. vartodamas 8 uncijas 16 savaičių, nebūsi nei plikas, nei žilas.

Užsakymus su $6.00 money orderiu siųsti:
JIB Laboratorija, 2498 Daugall Ave., Windsor, Ont.

Dr. E. Andrukaitis
832 St. Joseph Blvd. E.
(kampas St. André)
TEL. 522-7236.

Dr. V. Giriunienė
Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
Montreal,
Tel.: 255-3535

Dr. A.O. Jaugelienė
Dantų gydytoja
1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas
1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Sun Life Building. Suite 2001.
Tel. 866-1359.

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL
BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & ISGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST – SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-7038

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

ADVOKATAS
B.K. Schneider, BA, BCL
DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD. W
SUITE 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

montreal

SĖKMINGA LOTERIJA

Bene patraukliausią NL spaudos baliaus loterijos laimėjimą – įdomią ir įspūdingą P. Baltuonio medžio šaknų skulptūrą – atiteko M. Žižienei.

Laimėjimais loterija šįmet iš tiesų buvo turtinga. O ją praturtino mielieji montrealiečiai laikraščio bičiuliai, loterijai aukojusieji pinigais ir vertingomis dovanomis.

Pinigais loterijai aukojo: Aušros Vartų parapija 20 dol., J. Petrulis 10 dol., S. Reutas 7,50 dol., B. Buzas 5 dol., L. Grigelis 3 dol., A. Kavaliūnaitė 2 dol. ir O. ir A. Norkeliūnai 15 dol.

Vertingus laimėjimus loterijai aukojo: J. Gabrusevičienė, O. Mylienė, A. Ptašinskas, G. Sibitienė, J. Vieraitis, B. Žemaitaitienė, O. M. Šulmistrai, M. Šulmistras, V. Piečaitis, H. Bitnerienė, T. J. Mačiuliai, P. M. Girdžiai, St. Slapšinskienė, Ig. Petrauskas, A. Lukauskas, Jz. Asipavičius, R. Kalvaitytė, Jz. Šiaučiulis, V. Biliūnienė, H. Adomonienė, L. Grinkutė, H. Nagys, J. ir D. Mozuraičiai ir Pr. Baltuonis.

Loterija negalėtų būti sėkminga ir be talkininkų, išplatinusių loterijos bilietus. Bilietus sėkmingai platino L. Grinkutė, M. Buzaitė, H. Girinienė, Adamonytė, G. Kazlauskienė, R. Lukauskaitė, M. Gudienė, Mališauskaitė ir J. Gedvilas.

Visiems aukotojams ir talkininkams, prisidėjusiems prie loterijos sėkmės, – nuoširdus ačiū.

TRADICINĖS KAZIMIERINĖS

Tradicinės kazimierinės įvyksta šeštadienį, kovo 6 d., 7 val. vak., Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Rengia parapijos komitetas.

SVEČIAI IŠ TOLI

NL spaudos baliuje, be gausaus montrealiečių būrio, matėsi ir iš toliau atvykusių svečių. Iš Bostono, JAV, buvo atvykęs buvęs montrealietis ir nuolatinis laikraščio rėmėjas Jonas Petrulis, iš Sudbury – Juozas Bataitis, iš Ontario – Kostas Gaputis ir kiti.

GANGSTERIO PRISIMINIMAI

30 metų JAV kalėjimuose kalintas buvęs gangsteris A. Karpis 1969 m. išėjo laisvėn ir galop apsigyveno Montrealyje, kur yra gimęs.

Dabar išėjo jo knyga "Public Enemy No. 1", kurioje buvęs gangsteris išdidžiai aprašo savo "karjerą". Karpio tėvai vadinosi "Karpowicz" ir yra pristatomi kaip lietuviai.

MONTREALIO PREMIJA

Montrealio didžioji literatūros premija šįmet teko 42 m. amžiaus poetui Gaston Miron už jo eilėraščių rinkinį "L' Homme rapaille".

Premiją turėjo įteikti Montrealio burmistras Drapeau, bet rotušėje įteikimo iškilmių metu nedalyvavo nei burmistras, nei pats poetas. Trijų tūkst. dol. premiją laimėjęs poetas yra žinomas savo separatistinėmis pažiūromis.

REKORDINIAI KRITULIAI

Praeitą savaitę Montrealis išgyveno rekordinius sniego kritulius. 24 val. bėgyje savaitės viduryje iškrito 20 colių sniego.

Pūga ir sniego klodai paralyžavo visą miesto gyvenimą dviem parom. Susisiekimas sustojo, įėjimai į namus buvo užversti kelerių pėdų sniego sluoksniais, mokyklos, įstaigos, parduotuvės buvo uždarytos. Miesto burmistras viešai paskelbė išimties stovį.

Beveik vienintelė susisiekimo priemonė mieste

Aušros Vartų parapijos oktetas su vadovais. T. Laurinaičio nuotraukoje sėdi iš kairės: V. Kačergius, H. Celtorius, dirigentė M. Roch, vadovas A. Keblys. Stovi: A. Gudas, R. Bulota, A. Rusinas, A. Urbonas, P. Žukauskas, A. Jankus.

TOKELĖS

Kai Chruščiovas kadaise gyrėsi, kad po 20 metų sovietai pralenks Ameriką, — buvo ir linksma, ir graudu. Juk visuomet truputį graudu, kai žmogus savo bejėgiškume niekus pliauškia ir svajones su tikrove sumaišo...

O nepraėjo nė 20 metų ir bent vienoje srityje sovietai iš tikrųjų visą šiaurinę Ameriką pralenkė.

Štai, A. Gedmintas gyvena Šilutėje, Partizanų gatvėje, vos 25 metrus nuo sovietinio pašto įstaigos. Laiškanešis jį paprastai aplanko vakarais. Sekmadienio laikraščius A. Gedmintas paprastai gauna antradieniais. Kartais jis du dienraščio numerius iš laiškanešio gauna iš karto. Pasitaiko, kad kurio numerio aplamai negauna...

Ir suprantate, A. Gedmintas nepatenkintas tokiu pašto patarnavimu, netgi skundėsi pašto viršininkams, o, kai niekas nepasikeitė, tai net pasipiktinimo kupiną laišką "Tiesos" redakcijai parašė.

Nežino žmogus, kada gerai turi. Tokio pašto patarnavimo kiekvienas spaudos prenumeratorius JAV ir Kanadoje gali pavydėti. Kanadiečiai, pavyzdžiui, Chicagos dienraščius gauna ne po du numerius iš karto, bet po kelis; ir ne chronologine tvarka, bet kažkokiais vien tik paštininkams suprantamais kalambūriškais dėsniais supainiotai, taip, kad vienu ypu dažnai laiškanešis atneša praeito mėnesio ir užvakarykštį laikraščio numerį.

Vieno kanadietiško savaitraščio prenumeratorius Kalifornijoje ištisus 6 mėnesius, kaip taisyklė, gauna tik kas antrą savaitraščio numerį, paprastai 4 savaites po išsiuntimo.

Tai ne išimtys, tai iš tikrųjų taisyklė.

Gal būtų ne pro šalį, Jei Niksonas su Trudeau trenktų batais ant stalo ir pažadėtų savo kraštų pašto patarnavimus prilyginti bent sovietiniam...

L. T.

---

buvo sniego rogės, kuriomis buvo palaikomi ryšiai ir net vežami sergantieji į ligonines.

STUDENTŲ IŠKYLA

Montrealio studentų slidinėjimo ekskursija įvyks kovo 13 d. Laurinijos kalnuose. Programa bus labai įdomi. Registruokitės pas: V. Kudžmą, 255-5579, R. Bulotą, 733-9005, A. Staškevičiūtę 769-1557, L. Giriūną 259-6865.

TAS PRAKEIKTAS NUOLANKUMAS

(atkelta iš 3 psl.)

galvojančių ar net ir norinčių, kad JAV tuoj pat taptų viso pasaulio policininku ar gaisrininku, skubančių visur, visada ir bet kada, kur tik iškyla raudonųjų provokacijos.

Gal tai būtų ir gera ir tikslu, jei ne gyvenimo tikrovė. Juk ir JAV negali sau leisti malonumo savo jėgas mėtyti, skaldyti po visą žemės rutulį ir jau tuo pačiu silpninti savo pagrindinę jėgą. Bet ar tą mato ir jaučia tas mūsų nuolatinis nuolankumas?...

L. X. Žalkalnis

VIENOŽINSKIO RAŠTAI

Vilniuje išleista knyga "Justinas Vienožinskis" - joje pateikiami lietuvių tapytojo ir Lietuvos Meno mokyklos įkūrimo straipsniai dailės klausimais, be to, surinkti dokumentai, laiškai, amžininkų atsiminimai. Knygą parengė Irena Kostkevičiūrė.

IŠNUOMUOJAMA KRAUTUVĖ

Išnuomuojama maisto produktų krautuvė su butu.

7730 Broadway, La Salle.

Teirautis tel. 366-7519.

NUGALĖTOJOS: Nepriklausomos Lietuvos 1971 m. spaudos baliaus karalaitė Alma Staškevičiūtė (vidury) su princesėmis Danute Lukauskaite (kairėje) ir Linda Grinkūte.

PASMERKTAS SMURTAS

Separatistinė kvebekiečių partija savo konferencijoje vadu perrinko Rene Levesque ir atmetė siūlymą, kad Kvebeke būtų panaikintos angliškosios mokyklos. Partijos vadas reikalavo politikoje būti realiais ir pasmerkė prievartą bei smurtą, kaip politinės kovos priemonę.

MATEMATIKAS IŠ VILNIAUS

Šešias savaites JAV lankysis Vilniaus Fizikos ir matematikos instituto direktorius prof. dr. Vyt. Statulevičius. Jis paskaitas skaitysiąs Amerikos universitetuose New Yorke, Chicagoj, Kalifornijoj.

PLAKATŲ PARODA

Vilniuje šiuo metu vyksta Lietuvos, Latvijos ir Estijos dailininkų plakatų paroda. Spauda rašo, kad šį kartą tokioje parodoje "labiau negu anksčiau atsispindi Lenino tema". Matyt, paroda labiau palenkta propagandai.

PARAGINKITE IR SAVO KAIMYNUS SKAITYTI NEPRIKLAUSOMĄJĄ!

PRANEŠAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga irodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tesdavosi daugeli mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus gražinti, jei nebūsite patenkinti.

KRONIKA

LAIKRAŠČIO RAMSČIAI

Rėmėjo prenumeratą — 12 dol. — apsimokėjo Romas Lukša iš Montrealio, E. Szewzuk iš Montrealio, E. Smilgys iš Toronto, Pr. Mekšrūnas iš Montrealio, P. Jasutis iš Chateauguay.

Nepriklausomąją savo auka parėmė: J. Paulauskas 25 dol., R. Lukša ir Sudburio liet. sporto klubas po 10 dol., J. Budreika, B. Žemaitaitienė ir J. Laimikis po 5 dol., E. Szewczuk ir J. Verbyla po 2,50 dol. ir A. Nagys po 2 dol.

Visiems mūsų laikraščio rėmėjams ir aukotojams — nuoširdus ačiū.

POSĖDIS

Kovo 12 d., 8 val. vak., šaukiamas NL redakcijos patalpose NL spaudos bendrovės valdybos ir revizijos komisijos bendras posėdis.

L. Girinis-Norvaiša,
pirmininkas

LIETUVIAI FILME

Leningrade pradėtas rodyti sovietų statytas filmas pagal Šekspyrą "Karalius Lyras". Filmo operatorius — J. Gricius, anksčiau jau sukęs taip pat Šekspyro "Hamletą". Filme Lyro vaidmenį atliko estų aktorius Jarvet, dar du vaidmenis lietuviai: R. Adomaitis ir D. Banionis.

GASTROLIUOJA VENGRIJOJ

Lietuvos styginis kvartetas gastrolėm išvyko į Vengriją.

Tarptautines premijas laimėjęs styginis kvartetas koncertavo Kanadoje, Švedijoje, Suomijoje, Vokietijoje, Belgijoje, Bulgarijoje, Lenkijoje.

Šešios lietuvaitės kandidatavo į Nepriklausomos Lietuvos 1971 m. spaudos balių karalaites. T. Laurinaičio nuotraukoje kandidatės su savo palydovais.

RUSAI LIETUVOJE

"Draugo" vas. 22 d. vedamajame b.k.v., be kita ko, rašo:

"Esame gavę naujų žinių ir apie planuojamą, o iš dalies jau vykdomą ir vidurio Lietuvos kolonizaciją. Taip pereitą pavasarį į lietuviškiausią Kupiškio rajoną buvo atvežtas rusų kolonistų ešalonas. Jie buvo apgyvendinti to rajono kolchozuose, kuriuose gyvenimas yra jau nepalyginamai geresnis, kaip senuose rusų kolchozuose. Vienas lietuvis, nuvykęs iš Vokietijos į Minijos kaimą, savo gimtinėje rado įkurdintą rusų šeimą. Rusų kolonistų vis daugiau pradeda atsirasti Panevėžio, Kėdainių, Biržų ir kituose rajonuose. Garsaus carinės Rusijos ministerio pirmininko Stolypino politika tęsiama. Argi galima lietuviams svečiams iš užsienio rodyti jau maskolinamą Lietuvos kaimą?

NUOAIDOS LENKIJOJE

Lenkijos vyriausybė paskelbė, kad ateityje bus žemesnės maisto kainos. Tokiu būdu vyriausybė pagaliau buvo priversta patenkinti pagrindinius reikalavimus, kuriuos gruodžio mėn. iškėlė streikuojantieji ir riaušėse dalyvaujantieji Lenkijos darbininkai.

Stebėtojų nuomone, vyriausybė itin nori nuraminti gyventojus prieš komunistų partijos konferenciją Maskvoje.

Income Tax

PRANAS TAUTKUS,
(buvęs mokytojas)

turi daug prityrimo užpildyti įvairias INCOME TAX blankas. Kreiptis asmeniškai arba telefonu skambinti tiktai šiomis dienomis ir valandomis:

ŠEŠTADIENIAIS nuo 1 iki 5 val. p.p. T. Laurinaičio Photo Studio, 1920 Frontenac St. Montreal, P.Q.
Tel: 524-0209 arba 525-8971

SEKMADIENIAIS nuo 1 iki 5 val. p.p. Ant. Matulio bute, 7686 Edward St., La Salle.
Tel. 366-3805.

Be to, jis užpildo pensijų ir emigracijos blankas.

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
SAVARANKIŠKAS AGENTAS
P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker

Su teise dirbti QUEBEC'O ir ONTARIO provincijose
3907 A Rosemont Blvd., Montreal 408, P.Q. Tel. 722-3545
Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

Belle
CHRYSLER PLYMOUTH INC.
1400 LABELLE BLVD. LAVAL, QUE.

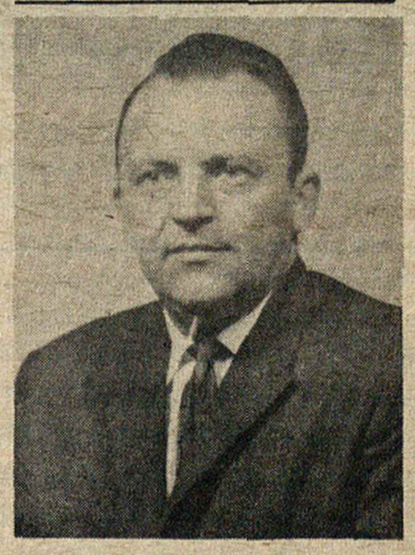

Alfonsas Scerba

Lietuvis atstovas, per kurį galima įsigyti naują ar naudotą automobilį su garantija iki 5-rių metų.

* * *

VALIANT
DUSTER
BARACUDA
SATELLITE
SIMCA

TEL. 681-1641

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.0%	Asmenines	8.75%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.75%
Term. ind. 1 metams	7.0%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	7.5%	Investacines	nuo 9.5 iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Steve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v.

Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

neprikl ausoma lietuva

Nepriklausoma Lietuva is published weekly by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, La Salle 690, P.Q. R.E. Maziliauskas, Editor. F.P. Paukstaitis, Bus. Manager. Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, P.Q.

Bendradarbiu ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos ir leidėju nuomonei. Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos nuožiūra. Neišspausdinti rankraščiai autoriams grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį leidykla ir redakcija neatsako.

Metinė prenumerata Kanadoje $7.50, visur kitur $8.00. Atskiras numeris 25¢. Rėmėjo prenumerata $12.00. Adreso pakeitimas 25¢.

Redakcijos ir administracijos adresas:
7722 GEORGE STREET, LA SALLE 690, P.Q.
Tel. (514) 366 6220